

**İLKÖĞRETİMDE ÇALIŞAN BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN
İNTERNET KULLANMA DURUMLARI**

Betül SABANCI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Danışman: Öğr. Gör. Dr. Adile Aşkım GÜLÜMBAY

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Aralık 2005

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZ	ii
ABSTRACT	iv
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	vi
ÖNSÖZ	vii
ÖZGEÇMİŞ	viii
TABLolar LİSTESİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. İnternet	3
1.2. İnternet'in Geçmişi.....	4
1.3. Dünyada İnternet Kullanımı	5
1.4 Türkiye'de İnternet Kullanımı	6
1.4.1. Eğitimde İnternet Kullanımı	7
1.5. İnternet Kaynakları	11
1.5.1. Arama Motorları	11
1.5.2. Haber Grupları	11
1.5.3. Dosya Transfer Protokolü (FTP-File Transfer Protocol)	12
1.5.4. Elektronik Posta (E-Posta)	13
1.5.4.1. E-Posta Grubu	13
1.5.5. Dünya Çapında Ağ (WWW/World Wide Web)	14
1.5.6. Sohbet (Chat)	16
1.5.7. Online Kütüphaneler	16
1.6. Amaç	17
1.7. Önem	18
1.8. Sınırlılıklar	20
1.9. Tanımlar.....	20
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	22
3. YÖNTEM	27
3.1. Araştırma Modeli.....	27
3.2. Evren ve Örneklem	27
3.3. Verilerin Toplanması	28
3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	29

4. BULGULAR VE YORUMLAR	30
4.1. Branş öğretmenlerinin İnternet Kullanımlarına İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	30
4.1.1. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanım Sıklıklarına İlişkin Elde Edilen Bulgular	30
4.1.2. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımının Cinsiyetlere Göre Dağılımıyla Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar	31
4.1.3. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımının Kıdemlere Göre Dağılımıyla Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar	31
4.1.4. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımını Öğrenme Durumlarıyla Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar	32
4.1.5. İnternet Kullanımının Branşlara Göre Dağılımı İle İlgili Bulgular Ve Yorumlar	33
4.2. İnternet Kullanmayan Branş Öğretmenlerinin İnternet Hakkındaki Düşüncelerinden Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar	34
4.2.1. İnternet Kullanmayan Branş Öğretmenlerinin Gelecekte İnternet Kullanımını Öğrenme Durumlarından Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar	34
4.2.2. İnternet Kullanmayan Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımının Eğitim-Öğretime Katkısının Olabileceğine İlişkin Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar	35
4.3. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Eğitimi Desteklemek Amacıyla İnternet Kullanımı İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	35
4.3.1. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet’in Eğitsel Nitelikli Kullanılması İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	36
4.3.2. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet’te Bilgi Aramak İçin Arama Motorlarını Kullanım Sıklıklarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	38
4.3.3. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Branşları İle İlgili Konu Dizinlerinden Faydalanma Durumlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	39
4.3.4. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Kütüphanelerden Yararlanma Durumlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	39

4.3.5. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Yıllık Ve Günlük Plan İncelemede İnternet’i Kullanımlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	39
4.4. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet Hizmetlerinden Yararlanma Durumlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	42
4.4.1. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin WWW Hakkındaki Düşüncelerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	45
4.4.2. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Web Uygulamalarını Kullanım Durumlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar	47
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	49
5.1. Sonuç	49
5.2. Öneriler	50
EKLER	52
Ek.1. Valilik İzni	52
Ek. 2. Anket	53
KAYNAKÇA	57

ÖZ

İLKÖĞRETİMDE ÇALIŞAN BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN İNTERNET KULLANMA DURUMLARI

Betül SABANCI

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Danışman: Öğr. Gör. Dr. Adile Aşkıım GÜLÜMBAY

Bilişim teknolojilerinin eğitimde etkin bir şekilde kullanılmasıyla, bir çok öğretmen ve öğrenci dijital dünyadan yararlanmaktadır. Günümüzde okulların teknolojik gelişimini takip etmeye başlaması ile öğretmenlerin de bu gelişime ayak uydurması zorunlu hale gelmiştir.

Bu araştırmanın amacı, branş öğretmenlerinin İnternet ve İnternet kullanımı hakkındaki görüşlerini belirlemek ve eğitimde İnternet kullanımı ile ilgili fikirlerini ortaya çıkarmaktır.

Bu çalışmada, Ankara iline bağlı Polatlı ve Kazan ilçelerindeki ilköğretim okullarında görev yapmakta olan branş öğretmenlerinin genel olarak İnternet’i kullanım durumlarıyla; İnternet’i kullanmayanların İnternet kullanımı hakkındaki görüşleri incelenmiştir.

Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın veri toplama aracı olarak kullanılan “İnternet Kullanımı Değerlendirme Anketi”, ilgili alanyazın göz önünde bulundurularak hazırlanmış ve 2004-2005 eğitim öğretim yılında

İlköğretim okullarında çalışan branş öğretmenlerine uygulanmıştır. Toplam 250 branş öğretmeninden 191'i anketi yanıtlamıştır. Buna göre % 76,4'lük oranında bir geri dönüş olmuştur.

Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesinde yüzde, frekans analizleri kullanılmıştır. Bu araştırma ile ilgili tüm istatistiksel çözümlenelerde SPSS 10.0 paket programından yararlanılmıştır.

Araştırma sonucunda İnternet'i kullanmayı kendi kendine öğrenen öğretmenlerin ve İnternet'i hiç kullanmayan öğretmenlerin İnternet kullanımı ile ilgili kursa gereksinim duydukları, derslerinde ise İnternet kullanımlarının yetersiz olduğu, büyük çoğunluğunun İnternet hizmetinden yararlanmadıkları bulgularına ulaşılmıştır.

ABSTRACT

THE STATE OF INTERNET USAGE BY BRANCH TEACHERS IN PRIMARY EDUCATION

Betül SABANCI

Anadolu University Graduate School of Educational Sciences
Department of Computer Education and Instructional Technologies
Advisor : Öğr. Gör. Dr. Adile AşkıM GÜLÜMBAY

With the active usage of the information technologies in education, lots of teachers and students can benefit from the digital world. With the attention of schools to technological advancements, it becomes necessity for teachers keep up with these digital advancements.

The goal of this research is to find out the opinions of the branch teachers on İnternet and the use of it and their ideas about the usage of the İnternet for educational purposes.

This research took place at the schools of the Polatlı and Kazan districts in Ankara. The usage statistics of the internet among teachers of these schools, and for the ones who do not use internet, their approach for internet usage has been studied.

In this study public survey method has been used. The literature for data acquisition methods has been considered and the survey has been applied to branch teachers working in primary schools for the term 2004-2005. A total of 191 branch teacher replied to survey out of 250 which means a % 76,4 response ratio.

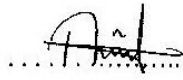

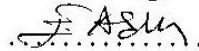
Collected data has been analyzed using SPSS 10.0 and percentage, frequency analyzes applied to data.

The results of the analyzed data have been compared with the findings of previous researches about this subject. According to results, it has been found out that, teachers who learned how to use internet by themselves or who do not ever used internet, need courses about internet usage. It has been realized that in the courses given by these teachers the internet usage is insufficient or nonexistent in most cases.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Betül SABANCI'nın, "İlköğretimde Çalışan Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanma Durumları" başlıklı tezi 15/12/2005 tarihinde, aşağıda belirtilen jüri üyeleri tarafından Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Programı yüksek lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

	Adı-Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı)	:Öğr.Gör.Dr.A.Aşkım GÜLÜMBAY	
Üye	:Prof.Dr.H.Ferhan ODABAŞI	
Üye	:Yard.Doç.Dr.Esra CEYHAN	

Prof.Dr.İlknur KEÇİK
Anadolu Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Hayatımızın her boyutuna giren teknoloji sayesinde, istenilen bilgiye kolaylıkla ve rahatça İnternet sayesinde ulaşılabilir. Kütüphanelerdeki kitapların İnternet'e aktarılması istenilen kitaba ulaşabilme ya da kitabı İnternet'ten ayırttırma mümkün hale gelmiştir. Bunun dışında gazete, televizyon, dergi gibi yayınların İnternet'ten takip edilebilmesi, her bireyin ilgi alanına göre çeşitli bilgi kaynaklarından yararlanması, tartışma ve haber gruplarından faydalanabilmesi, ilgi alanları ile ilgili gelişmelerden haberdar olması mümkündür.

Bir ülkenin ilerlemesinde önemli rolü olan gençlerin aldıkları eğitim alanında doğru eğitilmesi ve yönlendirilmesi gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz çağın gereği, öğrencisine teknoloji kullanımında yol gösterecek olan öğretmenlerin, öncelikle kendilerinin gerekli bilgi ve beceriye sahip olması gerekmektedir.

Dünyanın bir çok yerinde özellikle Amerika, İngiltere gibi ülkelerde eğitim alanında birçok web sayfası bulunmakta olup eğitimci ve öğrencilerin hizmetindedir. Türkiye'de de Milli Eğitim Bakanlığı'nca, okullara Bilgisayar Teknolojisi sınıfları açılmakta ve hizmetiçi eğitimlerde öğretmenlere bilgisayar ve İnternet kullanımı ile ilgili kursları içeren çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

Bu araştırma branş öğretmenlerinin İnternet'i kullanım durumunun tespit edilmesi ve öğretmenlerin konu ile ilgili görüşlerinin alınabilmesi amacıyla Ankara ili Kazan ve Polatlı ilçelerinde yapılmıştır. Çıkan sonuçların daha sonra yapılacak olan çalışmalara temel oluşturması düşünülmekte olup, bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmenler için yaptığı uygulamalara da katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Araştırma süresince bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösteren, araştırmaya büyük katkısı bulunan, bana destek olan danışmanım Öğr. Gör. Dr. Adile Aşkı GÜLÜMBAY'a, jüride bulunan ve çalışmama katkı getiren hocalarım Prof. Dr. Ferhan ODABAŞI ve Yard. Doç. Dr. Esra CEYHAN'a içten teşekkürlerimi sunarım. Tecrübelerini ve önerilerini benden esirgemeyen Yard. Doç. Dr. Ayşen GÜRÇAN, Yard. Doç. Dr. Abdullah KUZU, Arş. Gör. Devrim ÖZDEMİR'e ve tezimi dil bilgisi açısından inceleyen Yard. Doç. Dr. Mustafa ÇUFALI'ya ve Hatice DUMAN'a, fikirleriyle büyük katkılarını gördüğüm ismini saymadığım herkese ve özellikle başından beri hep yanımda olan, her türlü desteğini esirgemeyen aileme ve teyzem Nuran DOĞRUSÖZ'e teşekkürlerimi sunarım.

ÖZGEÇMİŞ

Betül SABANCI

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Yüksek Lisans

İş

Bilgisayar Öğretmeni: Tahsin Şahinkaya İlköğretim Okulu, Ankara, 2002.

Bilgisayar Öğretmeni: Polatlı Anadolu Lisesi, Ankara, 2005.

Eğitim

Lisans : Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği,
1998.

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri ve Yılı : Demirci / MANİSA, 12/10/1980

Cinsiyeti : Kadın

Yabancı Dili : İngilizce

TABLolar LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. Web Adreslerinin Son Ekleri	15
Tablo 2. Web Adreslerinde Kullanılan Ülke Kısaltmaları	15
Tablo 3. Eğitim İle İlgili Web Adresler	16
Tablo 4. Öğretmenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı	28
Tablo 5. Branş Öğretmenlerin İnternet’i Kullanma Sıklıklarının Dağılımı ...	30
Tablo 6. Branş Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İnternet Kullanım Durumları	31
Tablo 7. Branş Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İnternet Kullanım Sıklıkları	32
Tablo 8. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımlarının Öğrenme Biçimlerine Göre Dağılımı	33
Tablo 9. Öğretmenlerin Branşlarına göre İnternet Kullanım Sıklıkları	34
Tablo 10. İnternet’i Kullanmayan Branş Öğretmenlerinin İnternet Hakkındaki Düşünceleri ile İlgili Dağılım	35
Tablo 11. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet’in Eğitsel Nitelikli Kullanılması İle İlgili Düşüncelerin Dağılımı	37
Tablo 12. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet’te Bilgi Aramak Amacı İle Arama Motorlarını Kullanma Sıklıklarının Dağılımı	38
Tablo 13. İnternet Kullanan Branş Öğretmenlerinin Bilgi Ararken Kullandıkları Kaynakların Dağılımı	41
Tablo 14. Branş Öğretmenlerinin İnternet Hizmetlerinden Yararlanma Sıklıklarının Dağılımı.....	44
Tablo 15. İnternet Kullanan Branş Öğretmenlerinin WWW Hakkındaki Düşüncelerinin Dağılımı	46
Tablo 16. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Web Uygulamalarını Kullanım Durumlarının Dağılımları	48

Birinci Bölüm

GİRİŞ

Hızla gelişen teknoloji, beraberinde getirdiği bilgi patlaması, yaşadığımız çağın en belirgin özelliğini oluşturmaktadır. Bu durum toplumların hızlı gelişime ve değişime ayak uydurmalarını zorunlu hale getirmektedir.

Bilgi teknolojisi, her yaşta insana, okul içinde ve dışında, her zamankinden daha kolay, daha zevkli ve daha başarılı öğrenme ve öğretme olanakları tanımıştır. Dünya çapında bir bilgi ağı oluşturularak kişilerin daha kolay ve daha çok bilgiye ulaşmaları İnternet sayesinde gerçekleşmektedir. İnternet, insanların, dünyanın neresinde olursa olsunlar, birbirleri ile aynı ağ üzerindeymiş gibi haberleşmelerini ve bilgilerini en verimli şekilde paylaşmalarını sağlayan bir teknolojidir (Kılıç ve Karaaslan, 2004).

Türkiye’de İnternet kullanıcısı hızla artmaktadır. Buna bağlı olarak İnternet’in kullanım amaçları da gelişmekte ve değişmektedir. İnternet askeri kuruluşlar, ticari kuruluşlar, eğitim alanı gibi her sektörde kişisel veya genel amaçlı kullanılmaktadır. İnternet, televizyon yayıncılığı, kitap yayınlama, gazetecilik, alışveriş ve küresel haberleşme amaçlı kullanılmaktadır. Eğitsel amaçlı İnternet kullanımının artması öğretmenlerin İnternet’i sık kullanmasına ve İnternet’i kullanma şekline bağlıdır. Öğretmenlerin tutumları ve görüşleri olumlu ve öğretmenler İnternet’ten yaşamlarında faydalanabiliyorlar ise; İnternet amacına uygun kullanılmış olacaktır (Öztürk, 2000).

Altıkardeş, Korkmaz ve Çamurcu (2001) çalışmalarında

Türkiye’nin hak ettiği çağdaş seviyeye ulaşabilmesi için öncelikli olarak yapılması gereken, eğitim politikasını yeni teknolojileri kullanarak yeniden yapılandırılması gerektiği ve bu süreçte bilgi teknolojilerini araştıran, üreten, geliştiren ve kullanan bir bilgi toplumu yetiştirme hedeflenmeli ve eğitim kurumları tarafından benimsenmelidir

görüşünü belirtmişlerdir.

Eğitimdeki yeni yapılandırmada öğrencilerin üretken, bilgili, yaratıcı, aktif, çağdaş bireyler haline getirilmesi hedeflenmeli, bunun için hem kendi içinde hem de dış

çevreyle tutarlı, toplumsal gerçeklerle ilişkili, özgür, demokrat düşüncelerin ve çok yönlü yeteneklerin gelişmesine yönelik, bireylerin tercihlerini doğrulayan, bilginin sınırlarını sorgulayan, düşünceleri kaynaştıran bir eğitim sisteminin geliştirilmesi gerekmektedir (Kale, 1998).

Eğitim sektöründe de, başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere, pek çok kuruluş tarafından ulusların gelişen dünya şartlarını yakalamak, bunun sonucunda eğitimde değişen şartları belirlemek ve bireylerin, toplumların gelişmesini sağlamak için bir çok çalışma yürütülmektedir (Aktürk, 2004). Bu nedenle, 1984 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı çeşitli projeler aracılığıyla her düzeydeki eğitim kurumunu öğretmenler ve öğrenciler için teknolojiyle donatma çalışmaları yapmaktadır (Akkoyunlu, 2004).

Milli Eğitim Bakanlığı ulusal hedef ve politikasının çerçevesini;

bilgi çağını yakalamak, bilgi ve teknoloji toplumu olmak için evrensel düşünen, ulusal davranan insanı yetiştirmek, insanımızın ve toplumumuzun rekabet gücünü sürekli arttırmak için eğitim sisteminin her kademesini teknoloji eğitimi ile desteklemek

olarak özetlemiştir (www.meb.gov.tr/Stats, 2005). Buradaki amaç bilgi toplumunun bireylerini yaratıcılık, problem çözme, eleştirel düşünme gibi düşünme becerilerine sahip olarak yetiştirmektir.

Bu kapsamda Dünya Bankası ile imzalanan “Milli Eğitimi Geliştirme Projesi (MEGP)” kapsamında; Müfredat Laboratuvar Okulları (MLO) kurulmuş, okullarda bilgisayar destekli eğitim için uygun ortamlar oluşturulmuştur. Bilgisayar alımları ve bilgisayar derslerinin hizmet içi öğretmen eğitimi yoluyla daha etkili olacağı görüşünden yola çıkılarak yapılan çalışmalara ek olarak öğretmenlere yönelik eğitim programları da düzenlenmiştir. Bu amaçla belli hizmet içi eğitim kursları düzenlenmiştir.

1997’de Temel Eğitim Kanunu’nun yürürlüğe girmesinden itibaren, 8 yıllık kesintisiz eğitim amacıyla yürütülen çalışmalar, bilgisayar destekli eğitim ve bilgi teknolojisinin, eğitim sistemimize entegrasyonunun sağlanması faaliyetlerini de içermektedir. “Temel Eğitim Programı” çalışmaları kapsamında 2792 ilköğretim okulunda bulunan toplam 2837 sınıfta, “Bilgi Teknolojisi” sınıfına çevrilmesi, okullarda eğitim yazılımlarının

satın alınarak dağıtılması, öğretmenlere bilgisayar kullanabilme becerisi kazandırılması ve öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim konularında yetiştirilmesi, bilgi ve İnternet servislerine bir web arayüzü üzerinden erişim ve kullanım imkanı verecek bir “Bilgiye Erişim Portalı” kurulması hedeflenmiştir (Aktürk, 2004).

Milli Eğitim Bakanlığı bilgi ve iletişim teknolojisi ile İnternet’in sunduğu sınırsız uygulama olanaklarından faydalanmak amacı ile “Eğitim Portalı” oluşturmayı hedeflemektedir. Eğitim portalı; öğretmenler, öğrenciler, yöneticiler, veliler ve ihtiyaç duyan herkes için geniş kapsamlı bilgi, içerik, uygulama ve hizmetleri sağlayan; zaman, mekan ve bilgisayardan bağımsız web tabanlı bir uygulamadır (MEB, 2003).

Okullarda bilgisayar ve İnternet kullanımının hızla artması öğretme ve öğrenme sürecini etkilediği gibi öğretmenlere de yeni sorumluluklar yüklemiştir (Şimşek, 2002). ISTE (International Society for Technology Education, 2000), öğretmenlerde bulunması gereken becerileri;

Teknoloji okuryazarı olma, derslerinde teknolojiyi kullanabilme, öğrencilerini teknoloji kullanmaya yönlendirebilme, öğrencilerine bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerilerini kazandırmada öğrenme çevresini teknoloji kullanabilecekleri şekilde düzenleyebilme, mesleki gelişimleri ve deneyim paylaşımı için meslektaşları ile İnternet üzerinden iş birliği yapabilme

olarak sıralamıştır (Kurbanoglu ve Akkoyunlu, 2005). Okullarda bilgisayar ve İnternet kullanımının artması öğretim yöntemlerinde, okul programlarında çeşitli değişiklikleri zorunlu kılmaktadır. Öğretimde temel unsurlardan biri olan öğretmenin alışlagelmiş yöntemlerden vazgeçmesi ve sürekli kendini yeni bilgilerle donatmak için çaba sarfetmesi gerekmektedir (Horzum, Yaman ve Yaman, 2004). Bunun bir yolu da İnternet kullanmak olabilir.

1.1. İnternet

Birden çok bilgisayar birbirleriyle bağlanarak bir bilgisayar ağını oluşturmaktadır. Benzer şekilde bilgisayar ağları da birbirine bağlanabilir. Değişik yerdeki bilgisayarların (ve bilgisayar ağlarının) karşılıklı iletişim kuracak biçimde birbirine bağlandığı sisteme İnternet adı verilmektedir (İpcioğlu, 1998; Mambretti, 1999).

İnternet ağı aynı zamanda dünyanın en büyük bilgi bankasıdır. Bu ağ sayesinde kişiler birbirleri ile oldukça hızlı haberleşebilmekte, karşılıklı görüşme ve toplantılar yapabilmekte, kendi kaynaklarını diğer insanların hizmetine sunabilmektedirler. İnternet ilk olarak geliştirilmeye başlandığında birçok kişi için kullanılması oldukça güç iken, günümüzde geliştirilen yeni yazılımlar sayesinde herkes bu ağ üzerinde rahatlıkla dolaşabilmekte, alış-veriş yapabilmekte, istediği bilgiye ulaşabilmektedir.

1.2. İnternet'in Geçmişi

1969'da çeşitli bilgisayar birimlerini ve askeri araştırma projelerini desteklemek için Amerikan Savunma Bakanlığı ARPANET adında paket anahtarlamalı ağı oluşturmuştur (Çağiltay, 1995).

1980'lere gelindiğinde akademik birimler bilgisayar ağlarını akademik gereksinimleri için kullanmaya başlamışlardır. Akademik ve kurumsal birimlerin ARPANET'e bağlanma istekleri artınca, yeni ağların da kurulması gündeme gelmiştir. 1981'de BITNET adında yeni bir şebeke kurulmuş, yetersiz kalması sonucunda 1982 yılında IP, TCP/IP olarak yeni bir protokole dönüştürülmüştür (Akpınar, 1999). Bu protokolün kullanımına devam edilerek daha da geliştirilmiştir (Akın, 1996).

1990'lı yıllarda kişisel bilgisayarların ucuzlaması ile, daha üstün yeteneklere sahip bilgisayarların ve yazılımların çıkması, bilgisayarların gerek kamu gerekse özel kuruluşlarda, gerekse de evlerde daha yaygın olarak kullanılmasına neden olmuştur (Erdoğan, 2001). Bilgisayar kullanımının artması da, İnternet kullanımının yaygınlaşmasını getirmiştir.

Kullanıcılar İnternet servisi sağlayan kurumlarla bağlantıya geçmeden önce, gereksinimlerini belirleyerek, giderlerini karşılayabilecekleri doğru düzey ve tipteki İnternet erişimine karar vermelidirler. Bu aşamada İnternet'in kullanım amacı ve İnternet'in kullanım sıklığı göz önünde bulundurulmalıdır. İnternet'in kullanım amacı, araştırma, ticari, eğitsel veya sadece elektronik posta hizmetinden yararlanma olabilir.

İnternet'in kullanım sıklığı belirlenirken, İnternet'e çok sık bağlanma düşünülüyorsa, klasik çevirmeli telefon hatlarını (dial-up) kullanmak en ekonomik yol olabilir (Çağiltay, 1995). Eğer İnternet kullanımının çok yoğun olacağı hesaplanmışsa ADSL bağlantısından faydalanılabilir. Bu hizmet ile 512K, 1024K ya da daha yüksek hızda İnternet erişimi sağlanabilir. ADSL ile 24 saat İnternet'e bağlanılabilir, bunun karşılığında aylık sabit bir ücret ödenir (Karagülle ve Pala, 2001). Günümüzde okullarda, evlerde ADSL'nin sıkça kullanıldığı görülmektedir.

1.3. Dünyada İnternet Kullanımı

Tarih boyunca her alanda değişim ve dönüşüm süreci yaşanmıştır. En önemli değişimlerin sanayi devrimi ve onu izleyen yeni toplum yapısında meydana geldiği görülmektedir. Bilgi toplumu olarak adlandırılan yeni dönemde, bilişim teknolojisi araçları yaşamın her alanında kullanılmaya başlanmıştır. Bu süreçten eğitim, sanayi, iletişim, ulaşım gibi sektörlerde geçmiştir (Aktürk, 2004).

Küreselleşen dünyada bilişim teknolojileri sayesinde; elektronik ortamda bilgiler kolayca paylaşılabilen, farklı ülkelerdeki yerleşim birimleri arasında iletişim kurulabilen, kişiler arası fikir alışverişi yapılabilen, herhangi bir yerden de alış-veriş yapılabilir.

Bilgi toplumuna geçiş her bireyin, her kurumun bilişim teknolojilerini ve özellikle İnternet teknolojisini yoğun olarak kullanmasıyla mümkündür (Türkiye Bilişim Şurası, 2005).

Balaban'ın (2005) dünyada İnternet kullanımı ile ilgili araştırmasında, İnternet nüfusundaki büyümeye yıllık bazda bakıldığında, Asya 2000-2001 yılları arasında yüzde 164 ile en hızlı büyüme oranına sahiptir. 19 ayda 271 milyon yeni İnternet kullanıcısı ile İnternet nüfusunda yıllık yüzde 70 büyüme görülmüştür.

2002 yılı Türkiye Bilişim Şurası sonunda da aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- 2002 yılı itibari ile dünyadaki İnternet kullanıcısı sayısı 550 milyona yaklaşmıştır. 180 milyon İnternet kullanıcısı ile Kuzey Amerika başı çekerken, onu 171 milyon kullanıcısı ile Avrupa, 158 milyon kullanıcısı ile Asya-Pasifik ülkeleri takip etmektedir.
- 2000 yılı itibariyle Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'deki okulların %98'inde bilgisayar bulunmaktadır. 1999 yılı itibariyle, ABD İlköğretim ve Ortaöğretim Devlet Okullarında görev yapan öğretmenlerin % 78'i ders materyallerinin hazırlanması için bilgisayar kullanmaya hazır olduklarını belirtmişlerdir. Bu oran ders materyalinin toplanması için % 59, sunum hazırlamak için % 36 iken, öğrencilerle iletişim konusunda % 17'ye düşmektedir.
- İlköğretimde, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde bilgisayar başına düşen (İnternet'e erişimi olan veya olmayan) öğrenci sayısı ortalama 20-30'dur. AB ülkelerinde bilgisayar veya İnternet erişimi açısından Danimarka, Lüksemburg ve Finlandiya'nın iyi durumda olduğu; fakat Almanya, Yunanistan ve İtalya'nın bilgisayar başına düşen 50-80 öğrenci ile AB ortalamalarından daha zayıf oldukları görülmüştür.
- Ortaöğretimdeki okullar ise ilköğretime göre daha iyi durumdadır. Yunanistan, Polonya, ve İspanya bilgisayar başına düşen öğrenci sayısı ile en zayıf durumda iken, Danimarka ve İsveç oldukça güçlü durumdadır. Araştırmalar öğrenci başına İnternet kullanımı oranının, öğrenci başına düşen bilgisayar oranının daha yüksek olduğunu göstermektedir.
- İngiltere Batı Avrupa'da hızlı gelişme gösteren ülkelerden biri olmuştur. İngiltere'deki 1.211 ilköğretim okulunun % 55'i ile 1.453 ortaöğretim okulunun % 49'unu kapsayan bir araştırmanın sonuçlarına göre Bilişim Teknolojilerini (BT) rahatlıkla kullanan öğretmen oranı % 73.4'tür ve okulların % 96'sının İnternet erişimi vardır.

1.4 Türkiye'de İnternet Kullanımı

Türkiye İnternet'e 1993'ten beri bağlıdır. ODTÜ başta olmak üzere İnternet ilk kez üniversitelerde kullanılmaya başlanmıştır (web.inet-tr.org.tr, 2005). 2002 yılı

sonuçlarına göre Türkiye’de 2 milyon civarında abone, 4 milyon civarında kullanıcı, 110 bin civarında bilgisayar, 27 bin alan adı ve 15 bin civarında web sitesi bulunmaktadır (Türkiye Bilişim Şurası, 2005).

İnternet kısa bir sürede her alanda kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde televizyon/radyo programlarının e-posta adresleri, web servisleri bulunmakta, günlük gazeteler yayınlarını İnternet üzerinden vermekte, pek çok özel sektör ve şirketlerde İnternet kullanılmakta, birçoğunun posta adresi ve web sayfası bulunmaktadır.

Ülkelerin İnternet ağına katılımı ile kaynaklar artmaya ve bilgiye ulaşım kolaylaşmaya başlamıştır. Teknolojide oluşan bu olumlu değişimler öğrenme alışkanlıklarını değiştirmeye başlamıştır ve bunun doğal sonucu olarak eğitim sistemini de değiştirmeye zorlamıştır (Uludoğan, 2002). Eğitim alanında da İnternet kullanımı ile ilgili bir çok çalışma yapılmış olup, günümüzde de devam etmektedir.

1.4.1. Eğitimde İnternet Kullanımı

Microsoft’un kurucularından Gates (1999) eğitimde bilgisayar ve İnternet’in önemini belirten şu sözleri söylemiştir: “Eğitimi geliştirmek, yapabileceğimiz en iyi yatırımdır çünkü gelişmeden doğan yararlar toplumun her bölümüne akar. Bilgisayarları ve İnternet’i okullarda kullanmak bu nedenle heyecan vericidir”.

Günümüzde öğrenciler genellikle okul ve sınıf gibi öğrenme ortamlarına, evden ya da İnternet kafe gibi ortamlardan İnternet’e bağlanmayı öğrenmiş olarak gelmekte ve okul ortamlarında kullanılacak olan eğitim teknolojilerinin de en az bu düzeyde olmasını beklemektedirler (Sarı, 2004). Burada eğitim sistemine ve öğretmenlere düşen görev İnternet’in sadece verimli çalışan altyapısını kurmaktan öte öğretme-öğrenme ortamlarında öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumlarını olumlu yönde etkileyebilecek bir öğrenme aracı olarak kullanılabilmesini sağlamaktır. Bunun için yeni teknolojik altyapı, yeni bilgisayar dersi müfredatı ve teknolojinin ders programlarına entegrasyonu gereklidir.

İnternet'te kullanılabilir durumda olmayan birçok bilgi bulunmaktadır. İnternet'te çoğu zaman isteyen herkes istediği bilgiyi, denetim olmaksızın yayınlamakta bu nedenle erişilen bilginin kalitesinden emin olunamamaktadır (Demir, 2001). Öğrencilerin İnternet'ten elde ettikleri birçok bilgiyi doğru biçimde kullanabilmeleri için, öğretmen bir filtre görevi üstlenmeli ve öğrencilere bakış açısı kazandırarak, eğitim-öğretimin merkezinde öğrencileri yönlendiren bir konumda olmalıdır (Altun, 2003; Gölcü ve Özten, 2004).

İnternet'in kullanılmasında, öğretmenlerin öğretim amaçlı İnternet kullanımını kazanmaları ve yararlandıkları geniş doküman, animasyon, deney ve yenilikleri öğrencilere aktararak, onların dünya çapında oluşturulmuş bu bilgi ağından yararlanmalarına yardımcı olmaları zorunlu hale gelmektedir. Bu doğrultuda İnternet'in eğitimde alanında kullanılmasında sağladığı yararlar aşağıda sıralanmıştır (Bakioğlu ve Şentuna, 2001; Altun, 2004):

İnternet;

- öğretmen ve öğrencilerin araştırmaları için bilgi sağlar.
- bilgilerin güncellenmesine olanak sağlar.
- öğretmenlere dünyanın her yerindeki meslektaşları ya da alanlarıyla ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla iletişim kurma olanağı sağlar.
- değişik ülkelerde gerçekleşen konferanslara katılabilmek ya da izleme olanağı sağlar.
- e-posta aracılığı ile anında posta ve dosya alış-verişine olanak sağlar.
- kişilerin kendi web sayfaları aracılığı ile yaratıcılığı ve paylaşımcılığı artırmayı sağlar.
- öğretmenler ve okul idaresine, öğrencilerin anne-babaları ile daha hızlı ve kolay bir şekilde iletişime geçerek, öğrencilerin durumları, devamsızlıkları hakkında bilgi verilebilmesini, evde neler yapması gerektiği konusunda anne-babalarla paylaşımda bulunabilmesini sağlar.
- öğrencilere kendi kendilerine dünya çapındaki bu ağ üzerinde arama ve araştırma yapma becerileri kazandırır. Uygun tekniklerle bu kazanımlar, erişilen bilgileri etkin kullanma davranışlarına da dönüştürülebilir.

- öğrencilere, öğretme-öğrenme sürecini desteklemek amacıyla web sayfalarındaki eğitici oyunlar ve konu özetleriyle konu tekrarı yapabilmelerini, sorulan değişik soruların cevaplarını araştırabilmelerini, ünite sonlarındaki kısa sınavlarla kendilerini değerlendirebilmelerini sağlar.

Öğretmenlerin mesleki gelişimi için İnternet kullanımında da, öğretmenler (Yalın, 2000);

- konu alanı uzmanlarına ulaşarak eğitimle ilgili bilgi alışverişinde bulunabilirler.
- e-posta ya da tartışma listelerini kullanarak, farklı bölge ya da okullardaki diğer öğretmenlerle eğitimle ilgili sorunları tartışabilir, düşüncelerini paylaşabilir, teknik problemler ve öğretimle ilgili konularda birbirlerine yardım edebilirler.
- kütüphanelerden yararlanabilir, öğretim materyalleri inceleyip kullanabilirler.
- öğretim stratejileri, yöntemleri ve öğretim planlarını içeren çevrimiçi veri tabanlarından yararlanabilirler.
- sınıf içi etkinlikler hakkında fikir üretebilirler.

Buna ek olarak öğretmenler, deneyimlerini paylaşıp, birbirine yardımcı ve destek olabilir, resim, ses, video, makale, görüntü, canlandırma, ders yazılımı, tablolar, günlük ve yıllık planları paylaşabilirler. Öğretmenler öğrencilere proje tabanlı çalışma ortamlarından etkin bir şekilde faydalanmalarına yardımcı olabilir (Akkoyunlu, 1999).

Öğretmenlerin eğitim amaçlı İnternet kullanımı için, hizmet içi eğitim kursları, konferanslar, seminerler düzenlenmeli ve öğretmenlerin bu tür etkinliklere katılmaları özendirilmelidir (Ersoy, 2002).

2002 Bilişim şurası verilerine göre, “2000-2001 eğitim öğretim yılında Türkiye’de 58.873 okul, 16.090.785 öğrenci, 578.805 öğretmen bulunmaktadır. 5.860 okulda MEB olanağı ile sağlanmış olan 124.967 adet bilgisayar, 6.034 İnternet’e bağlı bilgisayar, 6.412 laboratuvar vardır. Öğretmenlerin % 67’sinin bilgisayar okur-yazarlığı ve bilgisayar destekli eğitim konularında hizmet içi eğitimden geçirildiği belirtilmiştir. Bilgisayarların kullanımı yaygınlaştıkça İnternet kullanımı da yaygınlaşmaktadır (Tuna ve Özsoy, 2001).

Milli Eğitim Bakanlığı “Eğitimde Çağı Yakalama 2000” projesi adıyla ortaya koyduğu hedeflerde “öğrenme merkezleri” yaklaşımı ile isteyen herkese, her yerde sürekli eğitim olanağı sunmayı esas almıştır. Bu nedenle İnternet, eğitimde yaygın bir biçimde kullanılma özelliğine sahiptir. İnternet bilgi toplumunu oluşturan insanların en önemli öğrenme ortamını oluşturmaktadır (Odabaşı, 1998).

Milli Eğitim Bakanlığı, 2004’de kurumların ADSL İnternet Erişimi ile ilgili genelgesinde, Bakanlığa bağlı okul/kurumlara İnternet bağlantıları kurulmasına yönelik bir protokol imzalamıştır. Protokol gereği 31 Aralık 2005 tarihi sonuna kadar 42.534 okul/kuruma ADSL İnternet bağlantıları gerçekleştirilmesine karar verilmiştir (www.meb.gov.tr/ADSL, 2005).

Milli Eğitim Bakanlığında İnternet’e erişim projesi kapsamında (Keskinkılıç, 2004);

- kurumlarda öğretmenler ve öğrencilerin İnternet’e ve çoklu ortam kaynaklarına uygun düzeyde erişimlerinin sağlanması,
- öğretmenler, öğrenciler ve anne-babalar için İnternet üzerinden destek hizmetleri, eğitimle ilgili kaynaklar ve e-öğrenim platformları sağlamak amacıyla eğitim portalının kurulması,
- bütün öğretmenlerin yenilikçi, pratik öğretim yöntemleri geliştirmek üzere yetiştirilmesi, yeni teknolojileri kullanılmaya teşvik edilmesi yer almaktadır.

Bu proje kapsamındaki hizmetlerin gerçekleştirilmesi için, ADSL güvenli İnternet erişimi, kurumsal web sayfalarını barındırma, e-posta hizmetleri, eğitim portalı, ADSL İnternet erişimi için gereken modem cihazlarının temini yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

1.5. İnternet Kaynakları

Öğretmenler, Arama Motorları, Haber Grupları, Dosya Transfer Protokolü (FTP), Elektronik Posta, Dünya Çapında Ağ (World Wide Web), Online Kütüphaneler sayesinde İnternet’i daha etkin şekilde kullanabilirler.

1.5.1. Arama Motorları

İnternet’te her türlü aranılan bilgiye ulaşılabilmesine rağmen, kullanıcıların İnternet’te bilgi ararken sıkıntıya düştükleri de bir gerçektir. İstenilen bilgiye ulaşmak için bazı araçlara ihtiyaç vardır. İnternet üzerinde herhangi bir arama yaparken, doğru adresi bilmeden herhangi bir sonuca varmak mümkün değildir. Bunun için arama motorları kullanmak gerekir.

Arama motorları, İnternet dünyasındaki milyonlarca bilgi kaynağına ulaştıran yardımcı sorgulama programlarıdır (www.elmahost.net, 2005). Her arama motoru ancak kendisine bağlı bilgi kaynaklarına erişebilir ve bunu kullanıcılara aktarabilir. Onun için arama yaparken birçok arama motorunu kullanıp farklı bilgilere erişmek mümkündür. Bu arama motorlarının çoğu ücretsiz olup reklam gelirleriyle hizmetlerini sürdürmektedirler. Yüzlerce arama motorunun arasından istenilen bilginin doğru bir şekilde aranılması veya ayıklanması gerekmektedir. Aksi takdirde, İnternet’in bir işe yaramadığı veya aranılan bilgilerin bulunamayacağı düşünülebilir. İnternet’i kullananların İnternet’i niçin ve nasıl kullandıkları konusu oldukça önemlidir (Öztürk, 2004).

1.5.2. Haber Grupları

Haber grupları sanal dünyada yapılandırılmış küresel bir tartışma ortamıdır. Konulara göre tartışma grupları ayrılmıştır. Kişiler ilgi alanlarına göre bu haber gruplarına yazabilir, fikir alışverişinde bulunabilirler. Haber gruplarının isimlerinden hangi konu

üzerine tartışıldığı anlaşılabilir (Taştan, 1998). Genel olarak kullanılan haber gruplarının başlıkları şunlardır;

comp. Bilgisayarlarla ilgili her türlü konuda haber ve yardım alınabildiği haber gruplarıdır.

sci. Bilimsel konuların, genellikle akademik araştırmaların tartışıldığı haber gruplarıdır.

rec. Reaksiyonel konuların ele alındığı gruplardır. Boş zaman etkinlikleri konu alınır. Spor, oyun gibi.

soc. Sosyal konuların ele alındığı haber grupları.

alt. Her türlü konu hakkında konuşulan haber grupları.

Haber gruplarının listesine ulaşıldığında, bu listeden kullanıcının ilgisini çeken haber gruplarına yanlarına "check" atarak üye olunabilir. Üye olunan gruplardan gelen mesajlar okunup, cevap yazılabilir. Haber gruplarında, e-posta grupları gibi mektup çok sayıda kullanıcıya ulaşmaktadır (Öztürk, 2004).

1.5.3. Dosya Transfer Protokolü (FTP-File Transfer Protocol)

Dosya transfer protokolü (FTP), İnternet üzerinde bir bilgisayardan diğerine (her iki yönde de) dosya alma/gönderme işlemlerinin yapılmasında kullanılan bir İnternet protokolüdür (Sağiroğlu, 2001). Bu protokol sayesinde, kullanıcı başka bilgisayarlardan kendi bilgisayarına dosya indirebilir, kendi bilgisayarındaki dosyaları paylaşabilir. Böylece video klipleri izleyebilir, yazılımları güncelleyebilir (upgrade), bedava yazılımlardan faydalanabilir, iş yerindeki dosyalara ulaşım evde çalışabilir (Akın, 1996).

Bazı dosyaları indirmek (download, bilgisayara kopyalamak) için izin gerekir. Bu dosyalara ulaşmak için kullanıcı şifresini bilmek gerekir. Bunun yanında herkesin kullanımına açık dosyalar, anonim FTP arşivleri de bulunmaktadır (Öztürk, 2004).

1.5.4. Elektronik Posta (E-Posta)

Elektronik posta mektupları İnternet ortamının sağladığı iletişim sistemini kullanarak elektronik yollarla gönderilmesini sağlayan servislerin genel adıdır. Mektupta düz yazının yanısıra resim, grafik, ses, program formatındaki bilgiler de gönderilebilir (Öztürk, 2004) .

Birçok insan, hem çalışanları hem de aileleri ve arkadaşlarıyla iletişimi sürdürmek için, e-postanın faydalarından yararlanmaktadır (Gates, 1999). E-posta hizmetinden yararlanmak için bir e-posta adresinin olması gerekir. Elektronik ortamda yazılan mektubun kişinin e-posta adresine yönlendirilmesi yeterli olmaktadır.

Örnek = betulsabanci@yahoo.com

E-posta İnternet'in en eski ve en yaygın uygulamasıdır. E-posta ile İnternet'in birçok uygulamasından, adrese gelen günlük gazetelerden, öğretmenlerin branşları ile ilgili makale ve yayınlar gönderilmesine kadar birçok bilgi alınabilir. Web sayfalarındaki materyallerden faydalanmak için genellikle sayfaya üye olunması, bunun içinde e-posta adresinin olması gerekebilir.

E-posta çok sık kullanılan İnternet hizmeti olmasına rağmen, reklam amacıyla ya da kötü niyetle gönderilen virüs vb. programlardan dolayı güvenlik sorunlarının da çok yaygın olduğu araçtır (Nakilcioğlu, 2002).

1.5.4.1. E-Posta Grubu (e-grup)

E-posta grubu insanların sanal dünyada kurdukları, belli sınırları ve kuralları olan topluluklardır. Üyesi olunan bir e-posta grubunda ortak bir e-posta hesabına atılan bir mektup aynı anda grubun tüm üyelerine ulaşmaktadır (Öztürk, 2004).

Öğretmenlerde kendi branş arkadaşları veya tüm öğretmen arkadaşlarıyla e-grup oluşturabilir. Bunun yanı sıra tartışma gruplarına katılabilir. Bugün İnternet üzerinde

öğretmenler için birçok tartışma grubu bulunmaktadır. Örneğin; ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenleri için Kidsphere uluslararası bir tartışma grubu, Edtech'te sınıf içinde teknoloji kullanımına yönelik bir tartışma grubudur (Hoşcan, 2004).

1.5.5. Dünya Çapında Ağ (WWW/World Wide Web)

WWW, çoklu ortam öğeleri olan ses, görüntü, müzik ve animasyonun kullanıcılara sunulduğu, en çok bilinen ve kullanılan İnternet hizmetidir. Web üzerinden resim sergisi gezilebilmekte, film demoları izlenebilmekte, web sayfası oluşturulabilmekte, gazeteler okunabilmekte, araştırma yapılabilmektedir. WWW milyonlarca farklı dökümanın oluşturduğu dünya çapında bir ağıdır. Bu dokümanların her biri web sayfası diye adlandırılmaktadır. Bir kişiye veya kuruma ait bir grup web sayfasına site adı verilmektedir. Bu sayfalar sunucu adı verilen bilgisayarlarda saklanmaktadır (Öztürk, 2004).

İnternet'e bağlı herhangi bir sunucu üzerindeki bilgiye erişmek için bir web tarayıcısı aracılığıyla, WWW kullanılmaktadır. Netscape ve Internet Explorer en çok kullanılan web tarayıcılarındandır. Adres çubuğuna ulaşmak istenilen sayfanın adresi girildiğinde, sayfanın bulunduğu sunucu ile iletişime geçilir. Bilgisayarlar arası haberleşme sonucu, sayfa kullanıcıya ulaştırılır. Web adreslerinde sitenin adı ve sitenin hangi tür kuruma ait olduğunu gösteren kısım değişir (Altun, 2004). Web adresi isimlerinde kullanılan uzantılar Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Web Adreslerinin Son Ekleri

Kısaltma	Açılımı	Örnek
.org	Ticari olmayan organizasyonlar	http://www.linux.org
.net	İnternet'le ilgili kurumalar	http://www.asp.net
.ac	Akademik kuruluşlar	http://www.ox.ac.uk
.edu	Eğitimle ilgili kurumlar	http://www.anadolu.edu.tr
.gov	Devlete ait kurumlar	http://www.meb.gov.tr
.mil	Askeri kurumlar	http://www.army.mil
.com	Ticari kuruluşlar	http://www.cnn.com
.info	Bilgi sunan siteler	http://www.microbes.info
.k12	öğretim kuruluşları	http://www.k12.com
.int	Uluslar arası kuruluşlar	http://www.who.int

Bu kısaltmaların yanı sıra ülkeler içinde kısaltmalar vardır. Bu kısaltmalar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Web Adreslerinde Kullanılan Ülke Kısaltmaları

Kısaltma	Ülke	Kısaltma	Ülke
.tr	Türkiye	.jp	Japonya
.uk	İngiltere	.it	İtalya
.ru	Rusya	.gr	Yunanistan
.de	Almanya	.nl	Hollanda

Bir web sayfası sayesinde bir kitaba, müzedeki bir sergiye, fen bilgisi ile ilgili hazırlanmış deneylere ulaşılabilir. WWW, bugün birçok öğretmen için önemli bir bilgi kaynağıdır. Eğitimle ilgili, öğretmen ve öğrenciye yönelik pek çok web sayfası bulunmaktadır. Tablo 3’te bu eğitim sitelerine birkaç örnek verilmiştir. Bunlar daha da çoğaltılabilir.

Tablo 3. Eğitim İle İlgili Web Adresler

http://www.egitim.com	http://abctech.com
http://www.fenokulu.net	http://www.elma.net.tr
http://www.meb.gov.tr	http://www.egitimciler.kulubu.com
http://www.biltek.tubitak.gov.tr	http://www.bilnet.org
http://www.tebesir.com	http://rhlschool.com
http://www.dersimiz.com	http://www.matokulu.com
http://www.bilimteknoloji.com	http://www.legese.com
http://www.ogretmenlersitesi.com	http://bilgisayardershanesi.net

1.5.6. Sohbet (Chat)

Sohbet İnternet'in en çok kullanılan özelliklerinden biridir. Diğer kullanıcılarla eş zamanlı sohbet edilmesini sağlar. Mesaj yazılır yazılmaz diğer kullanıcıya anında iletilir. Böylelikle klavye kullanarak diğer İnternet kullanıcıları ile eş zamanlı sohbet etmiş olunur. Bunun yanında dosya gönderme ve alma, elektronik mektup gönderme, İnternet üzerinde sörf yapma, bir ortak sohbet odası açıp sohbet etme, birlikte oyun oynama, internet üzerinde bulunan programları aktif hale getirip kullanabilme (sesli ve görüntülü konuşma, video konferans) gibi bir çok alanda kullanılabilir (Karagülle ve Pala, 2001). Tüm bunların gerçekleşebilmesi için ICQ, MSN, YahooMSN, Mirc, Skype gibi bir programa ihtiyaç vardır (Altun, 2004).

1.5.7. Online Kütüphaneler

Dünyada İnternet kullanımının artması ile geleneksel kütüphaneler yerini “online kütüphaneler”e bırakma yolundadır. Bilgisayardan kütüphanecilerin yararlanmaya başlaması ile her kütüphanenin koleksiyonundaki tüm eserleri bilgisayara yüklemeleri, kütüphanelerin elektronik ağlarla birbirine bağlanmaları gerçekleşmektedir. Kütüphanelerde bulunan; kitaplar, makaleler, tiyatro piyesleri, resimler, haritalar,

atlaslar, seminer bildirileri, dergiler, gazeteler, televizyon programları çeşitli kaynaklardan bazılarıdır (Dinler, 2000).

Online kütüphaneler sayesinde öğretmen ve öğrenciler her yerde kütüphaneye gitmeden gerekli bilgiye ulaşabilirler. Öğrenciler derslerde İnternet kullanarak, online kütüphanelere ve öğretmenlerinin verdiği ilgili linkleri kullanarak gerekli kaynaklara kolaylıkla ulaşabilirler (Bigelow, 1999).

Online kütüphaneler hız, ekonomiklik, dağıtım kolaylığı, karşılıklı etkileşimi desteklemesi açısından geleneksel kütüphaneciliğe göre daha üstün olabilmektedir (Aşkar ve diğerleri, 2001).

1.6. Amaç

Bu araştırmanın amacı, branş öğretmenlerinin İnternet kullanım durumlarını ve eğitim amacıyla İnternet kullanım durumlarının nasıl olduğunu belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Branş öğretmenlerinin İnternet kullanım durumları nasıldır?
  - 1.1. Branş öğretmenlerinin İnternet kullanım sıklıkları nedir?
  - 1.2. Branş öğretmenlerinin İnternet kullanımı cinsiyetlere göre nasıl dağılmaktadır?
  - 1.3. Branş öğretmenlerinin İnternet kullanımları kıdemlere göre nasıl dağılmaktadır?
  - 1.4. Branş öğretmenlerinin İnternet kullanımını öğrenme durumları nasıldır?
  - 1.5. Branş öğretmenlerinin İnternet kullanımları branşlara göre nasıl dağılmaktadır?
2. İnternet kullanmayan branş öğretmenlerinin İnternet ile ilgili düşünceleri nelerdir?
  - 2.1 Gelecekte İnternet kullanımını öğrenmek istiyorlar mı?

- 2.2. İnternet kullanımının eğitim-öğretime katkısının olabileceğini düşünüyorlar mı?
3. İnternet’i kullanan branş öğretmenlerinin eğitimi desteklemek amacıyla İnternet kullanımını ile ilgili düşünceleri nelerdir?
  - 3.1. Eğitsel nitelikli kullanılması ile ilgili düşünceleri nelerdir?
  - 3.2. İnternet’te bilgi aramak için arama motorlarını hangi sıklıkta kullanmaktadırlar?
  - 3.3. Branşları ile ilgili konu dizinlerinden faydalanma durumları nasıldır?
  - 3.4. Kütüphanelerden yararlanma durumları nasıldır?
  - 3.5. Yıllık ve günlük plan incelemede İnterneti kullanıyorlar mı?
4. İnternet’i kullanan branş öğretmenlerinin İnternet hizmetlerinden yararlanma durumları nasıldır?
  - 4.1. WWW hakkındaki düşünceleri nelerdir?
  - 4.2. Web uygulamalarını kullanım durumları nasıldır?

1.7. Önem

Milli Eğitim Bakanlığının bilgisayar teknolojileri ve İnternet üzerinde “Temel Eğitim Projesi”, “Eğitim Portalı”, “İnternet Erişim Projesi” gibi çalışmaları bulunmaktadır. Bu çalışmaların amacı, kurumlarda öğretmenler ve öğrencilerin İnternet’e ve İnternet kaynaklarına uygun düzeyde erişiminin sağlanması; öğretmenler, öğrenciler ve anne-babalar için İnternet üzerinden destek hizmetleri; eğitim ile ilgili kaynaklar ve e-öğrenim platformları sağlamak amacıyla eğitim portalının kurulmasıdır. Ayrıca bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı yeni eğitim ve öğretim yöntemlerini dahil ederek, kurum müfredatlarını yenilenmesi; bütün öğretmenlerin yenilikçi, pratik öğretim yöntemleri geliştirmek üzere yetiştirilmesi ve yeni teknolojileri kullanmaya teşvik edilmesidir (Aytaç, 2004).

Eğitim hizmetlerinin kalitesini yükseltmek amacı ile yapılan çalışmalar, eğitimde teknoloji kullanımını, başta öğretmenler ve öğrenciler olmak üzere tüm bireylerin bu konuda bilinçli birer teknoloji kullanıcısı olarak eğitimin sistemli ve planlı bir politika olarak yaygınlaşmasını gerektirmektedir. Diğer kurumlar gibi Milli Eğitim Bakanlığı'nın da bu projeler için izleme ve değerlendirme çalışmaları yapması kaçınılmazdır. Türkiye'de 20,000 okul ve kurumun ADSL ile İnternet erişimi gerçekleştirilmiş diğerlerinin bağlantısı ise 2005 yılının sonuna kadar gerçekleştirilmesi düşünölmektedir. İnternet'in öğretmen ve öğrenciler tarafından etkin kullanımı aynı zamanda bu projelerin başarısını da etkileyecektir (Keskinkılıç, 2004).

İnternet'in üniversitelerde akademisyenler tarafından kullanılması bir çok uzmanın dikkatini çekmiş ve bu konuda çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Türkiye'de, Milli Eğitim Bakanlığında alışan öğretmenlerin İnternet'i kullanma durumları ile ilgili araştırmanın yetersiz olduğu görölmektedir. İnternet'in bilgiye ulaşımı hızlandırması ve kolaylaştırması, bilgi ve materyal paylaşımını sağlaması, öğretmenlerin kendi branşlarıyla ilgili faydalanabileceği çeşitli yöntem ve teknikleri İnternetten bulabilecekleri göz önüne alınırsa öğretmenlerin İnternet kullanımının incelenmesini gerekmektedir. Bu bakış açısıyla bu araştırmada İnternet'in Milli Eğitim Bakanlığında alışan branş öğretmenleri tarafından kullanım durumları incelenmiştir.

Bu alışma, ilköğretim okullarındaki branş öğretmenlerinin İnternet kullanım durumlarının kişisel bilgilerine bağlı olarak nasıl değiştiği, İnternet kullanımına karşı düşüncelerini, İnternetin sağladığı olanakların kullanım sıklıkları, İnternet kullanım yeterliliklerini, İnternetin eğitsel nitelikli kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılan bir çalışmadır. Araştırmada İnternet kullanıcı grubu olarak ilköğretimde çalışan branş öğretmenlerinin seçilmesinin nedeni, bu kademedeki öğretmenlerin öğrenciler üzerinde geleceklerine yönelik önemli değeriklikler oluşturabileceği gerçeğidir.

Yapılan alışma, İnternet'in eğitsel amaçlı kullanımının artırılması için branş öğretmenlerinin, İnternet hakkında görüşlerinin belirlenmesi ve İnternet kullanımıyla ilgili eksikliklerin görülmesi bakımından önemlidir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı'nın,

okullardaki karar ve yönetim mercilerindekilerin, öğretmenlerin İnternet kullanımı ile ilgili bilgi ve beceri düzeylerini öğrenmeleri ve buna yönelik çalışmalar yapmalarını sağlamaları açısından ve konuyla ilgili yapılacak bundan sonraki araştırmalara ışık tutabilecek olması açısından önemlidir.

1.8. Sınırlılıklar

Gerçekleştirilen araştırma ;

1. 2004-2005 eğitim öğretim yılında Ankara'daki Kazan ve Polatlı ilçesindeki ilköğretim okullarında çalışan branş öğretmenlerinden,
2. "İnternet Kullanımı Değerlendirme Anketi" nden elde edilen veriler ile sınırlıdır.

1.9. Tanımlar

Araştırmada sıkça kullanılan terim ve kavramların kullanım amacına uygun düşen tanımları aşağıda sunulmuştur.

Branş Öğretmeni: Yüksek öğretim kurumlarında genel kültür, özel alan ve pedagojik formasyon eğitimi alarak yetişmiş olan ve her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile kurs ve seminerlerde eğitim-öğretim hizmetlerini yürüten kişilerdir (www.ttkb.meb.gov.tr, 2005).

TCP/IP: (Transmisiion Control Protokol / İnternet Protokol) İnternet haberleşmesinde kullanılan protokol (Uysal ve Tunç, 1996) .

İnternet: Dünyadaki bilgisayar ağlarının birbirlerine bağlı olduğu, basit bir donanımla herkesin bağlanabileceği bir ağ sistemidir (Kristula, 2005).

Arama motorları: İnternet dünyasındaki milyonlarca bilgi kaynağına ulaştıran yardımcı sorgulama programları (Sağıroğlu, 2001).

Hizmetiçi Eğitim: Bakanlıklar ve bakanlıklara bağlı eğitim ve oğretim kurumlarında görevli oğretmen ve yoneticiler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının personelinin hizmeti daha iyi yapabilmeleri, verimliliği artırmaları, yeni değişmelere ve gelişmelere uyum sağlamaları, alanlarında yükselmeleri, yeteneklerini geliştirmeleri ve alan değiştirmeleri amacı ile yapılan eğitimidir (www.hukuki.net, 2005)

FTP: Ağ ortamında TCP/IP protokolü kullanarak erişim yapılan bir bilgisayardan bir dosyanın çıkarılması ve kopyalanması protokolü (Altan, 2000).

World Wide Web (WWW): Bir ağ ortamında bilgilerin depolanması, biçimlendirilmesi, gösterilmesi ve geri çağrılması için evrensel olarak kabul edilmiş standartlardan oluşan bir sistem (Hepkul, 2003).

IRC (İnternet Relay Chat): İnternetteki sohbet servislerinin genel adı (Veyisoğlu ve Yılmaz, 2004).

İkinci Bölüm

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bilgi toplumu, bilginin gerçek sermaye ve zenginlik yaratan başlıca kaynak haline geldiği bir toplumdur (Özden, 1999). İnternet'te bilgi toplumunun sürükleyici bir unsuru olmuştur. Artık insanlar İnternet sayesinde dünyaya açılmışlardır.

Bilgisayar ve Eğitim Teknolojisi konusunda birçok araştırma yapılmasına rağmen, İnternet ile ilgili çalışmaların az olduğu gözlenmiştir. Yapılan İnternet ile ilgili araştırmaların büyük çoğunluğu üniversite öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının İnternet kullanımını araştırmak amaçlıdır. Bunun dışında eğitimde İnternet kullanımı ve Milli Eğitim Bakanlığının Eğitim Teknolojileri ve İnternet kullanımı ile ilgili çalışmalarını içeren pek çok kuramsal makale bulunmaktadır.

Akkoyunlu (2004) “Öğretmenlerin İnternet Kullanma Durumları” isimli araştırmasında öğretmenlerin İnternet kullanım düzey ve amaçlarını incelemiştir. Araştırma bilgisayar laboratuvarı olan 23 ilköğretim okulundaki 685 öğretmeni kapsamaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 74'ünün bilgisayar kullanmayı bilmediği, bilgisayar kullanan öğretmenlerinde İnternet kullanma oranının %35 olduğu ortaya çıkmıştır. İnternet'i kullanan öğretmenlerin çoğunluğunun İnternet'e okullarından ulaşabildiği, İnternet kullanımını kendi kendilerine öğrendikleri, hizmet içi eğitimle öğrenen öğretmenin hiç olmadığı görülmüştür. İnternet kullanım sıklıklarının da çok yüksek olmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin İnternet hizmetlerinden e-posta dışında, meslektaşlarıyla bilgi paylaşımı amaçlı kullanımlarının neredeyse yok denecek kadar az olduğu belirlenmiştir.

Doğan (2004) tarafından yapılan “Üniversite Öğretim Elemanlarının Eğitimde İnternet Kullanma Durumları” adlı araştırma sonucunda, öğretim elemanlarının yaş, cinsiyet, ünvan ve çalışma alanı farkı olmaksızın, yüksek oranda İnternet'i kullandıkları, İnternet'i kullanabilmelerine rağmen etkili ve verimli olarak kullanabilmek için eğitime

gereksinim duydukları bulunmuştur. Bunun yanı sıra İnternet’te en çok e-posta, arama motorları ve web sayfaları hizmetlerinden yararlandıkları, öğretim elemanlarının derslerinde İnternet’ten elde ettikleri bilgileri kullandıkları, genel olarak İnternet’in eğitimde kullanımının son derece olumlu sonuçları olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Ersoy (2002) “İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinin İnternet Kullanma Durumları” adlı araştırmasında öğrencilerin yanı sıra öğretmenlerle görüşerek eğitimde İnternet kullanımları belirlenmiş, bu konuda görüş ve önerileri alınmıştır. Buna göre kendileri ile görüşme yapılan öğretmenlerin;

- tümü İnternet kullanmayı hizmet içi eğitim kursunda öğrendiklerini, ama bu kursun yeterli olmadığı düşüncesinde oldukları,
- İnternet hizmetlerini birçok öğretmenin kullanmadığı,
- İnternet’le ilgili yenilikleri izleme kaynaklarının sırasıyla, meslektaşları, gazeteler ve dergiler olduğu,
- yarıdan fazlasının okulda İnternet kullandığı,
- İnternet kullanım amacının sadece hazır ders planı indirmek olduğu
- İnternet’in ilköğretimde tüm derslerde kullanılabilceği görüşünde oldukları,
- Milli Eğitim Bakanlığı’nın İnternet sitesini geliştirmesi gerektiği düşüncesinde oldukları

belirlenmiştir.

Küçük (2002) “Öğretim Elemanlarının İnternet’i Araştırma Amaçlı Kullanma Durumları” adlı araştırmanın sonucunda; öğretim elemanlarının çoğunun İnternet’i her gün kullandıkları, büyük çoğunluğunun İnternet kullanımını kendi kendilerine öğrendiklerini, İnternet’i çoğunlukla araştırma amacıyla kullandıklarını, en çok yararlandıkları İnternet hizmetleri ise e-posta ve Web olarak bulmuştur.

Bakay’ın (2001), “İzmir’de Lise Öğrencilerinin İnternet Kullanma Koşulları Ve Yeterlilik Düzeyleri.” adlı araştırmasında, öğrencilerin %38 gibi azımsanmayacak bir bölümünün İnternet kullanıcısı olduğunu, erkek öğrencilerin kızlardan daha fazla

İnternet’i kullandığını, İnternet’e evinde bağlananların İnternet yeterlilik düzeyleri, İnternet kafelerden ve okuldan bağlananların İnternet yeterlilik düzeyinden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Demir (2001) tarafından “Öğretim Elemanları ve Öğrencilerin İnternet’in Öğretim Amaçlı Kullanımına İlişkin Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi” adlı çalışmasında, öğretim elemanlarının İnternet’i haberleşme ve araştırma amacıyla kullandıkları, İnternet kullanım amacının öğretim elemanlarının görev yaptıkları bölümlere göre değişmediği, İnternet ve uygulamalarında en sık karşılaşılan problemin teknik problemlerin oluşturduğu, öğretim elemanlarının en çok e-posta hizmetlerinden yararlandıkları ortaya çıkmıştır.

Karchmer (2000) araştırmasında, birçok öğretmenin e-postayı geniş ve çok kültürlü tecrübeleri sınıfta paylaşmak için kullandıkları, öğrencilerine güncel bilgiler sağlayabilmek için, öğrencilerin çalışmalarını çevrimiçi olarak sergileyerek onları motive etmek amacıyla İnternet’i kullandıkları bulgularına ulaşmıştır.

Öztürk (2000) İngiltere’de 36 okuldaki coğrafya öğretmenlerini kapsayan araştırmasında, öğretmenlerin İnternet tabanlı eğitime ilişkin tutum, tecrübe ve düşüncelerinin neler olduğunu araştırmıştır. Buna göre, mesleki kariyerin başında olan öğretmenler diğer öğretmenlere göre daha olumlu tutum sergilemektedirler. Genellikle öğretmenler İnternet tabanlı eğitime karşı olumlu tutum göstermektedirler. En çok web sayfasını kullanmak üzere, öğretmenlerin %76’sı İnternet ve uygulamalarını kullanmaktadırlar.

Riel ve Becker’ın (2000) Amerika’da 4000 öğretmenle bilgisayar kullanımı üzerine yaptıkları çalışmada, öğretmenlerin İnternet’i kullanım amaçlarının veliler ile haberleşmek, diğer öğretmenler ile dosya alışverişi yapmak, derste kullanmak ve İnternet’ten fotoğraf indirmek olduğu bulgularına ulaşmışlardır.

Türkiye’de İnternet kullanımı ve eğitimde İnternet ile ilgili yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunu üniversite öğrencileri ve öğretim elemanları oluşturmuştur. İlköğretim ve

ortaöğretimdeki öğretmen ve öğrencileri hedef alan araştırmaların yok denecek kadar az olduğu görülmektedir.

Yılmaz (2000) “Eğitimde Nitelik Sorunu Ve İnternet” adlı çalışmasında, eğitim sisteminin “ezbere” değil, “araştırmaya dayalı” olmasının gerekliliği, dünyada ve Türkiye’de eğitim durumunun belirtilerek eğitimde İnternet’in bilinçli bir şekilde kullanımıyla daha fazla nitelik kazanacağını belirtmiştir.

1999 yılında Minnesota Üniversitesinde Becker tarafından, Amerika’daki 2.250 öğretmenin İnternet kullanımı ile ilgili yapılan araştırma sonucunda;

- sınıflarda İnternet bağlantısının % 16,18 oranında olduğu,
- öğretmenlerin % 27’sinin İnternet kullanmadığı, % 35’inin sadece evde, ev veya okulda % 23,3 oranında, sadece sınıfta % 14,5 oranında İnternet’i kullandıkları,
- öğretmenlerin % 15’i hariç diğer öğretmenlerin e-posta kullanarak birbirleri ile haberleştiği,
- İnternet kullanımının yaşa göre sınıflandırıldığında ise 30 yaşın altındakilerin daha fazla İnternet kullandıkları, bunu 31-50 yaş ve 50 yaş üstünün takip ettiği,
- eğitim amaçlı İnternet kullanımı bütün branşlarda % 20 den fazla iken, Matematik öğretmenlerinin % 10’nun derslerinde İnternet’ten faydalandığı,
- 4-7 yıllık öğretmenlerin İnternet’te web sayfası yayımlama konusunda daha aktif oldukları

belirlenmiştir.

Hack ve Simney’in (1997) yapmış olduğu çalışma sonucunda Connectitut’daki öğretmenlerin dörtte üçünün bilgisayarı evlerinde kullandıkları, yarıdan fazlasının İnternet bağlantısı olduğu ve okulda İnternet kullanım oranlarının daha düşük olduğu saptanmıştır. Lisede görev yapan öğretmenlerin, ilk ve orta okullara; fen ve matematik öğretmenlerinin ise diğerlerine oranla daha fazla İnternet kullandıkları saptanmıştır. Bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha az İnternet kullandığı, öğretmenlerin çoğunun bu konuda resmi bir eğitim almadığı ve İnternette derslerinde yeterince yararlanamadıkları çalışma sonucunda çıkan diğer bulgulardır.

MacDougall (1997) tarafından yapılan araştırmada, öğretim elemanlarının İnternet'i kullanma durumları incelenmiştir. Bu araştırmaya göre, öğretim elemanlarının İnternet'i daha çok haberleşme amacı ile kullandıkları, öğretimde İnternet'ten yararlanma oranının oldukça yüksek olduğu, öğretim elemanlarının çoğunluğunun okuldaki odalarından İnternet'e bağlandıkları bulunmuştur.

Üçüncü Bölüm

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanması ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

İlköğretimde görev yapan branş öğretmenlerinin İnternet kullanma durumlarının belirlenmesini amaçlayan bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişteki ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2002).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2004-2005 eğitim-öğretim yılı ikinci yarısında Ankara'da ilköğretim okullarında çalışan branş öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise, Kazan ve Polatlı ilçesindeki ilköğretim okullarında çalışan 110'u kadın, 81'i erkek olmak üzere 191 branş öğretmeni oluşturmuştur. Örneklem alınırken kolayda örnekleme yöntemi izlenmiştir. Bu örnekleme yönteminde kolayca ulaşılabilir birimleri seçmek suretiyle örneklem oluşturmaya çalışılmaktadır (Özmen, 2000).

Tablo 4'te araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	110	57.6
Erkek	81	42.4
Toplam	191	100.0

3.3 Verilerin Toplanması

Araştırmanın amaçlanan hedefine ulaşmada konuyla ilgili verileri toplamak amacıyla yazışma tekniğinden anket kullanılmıştır. Anket, belli bir amaç ve plana göre hazırlanmış soru listesidir (Karasar, 2002).

Araştırmanın genel amacına ve alt amaçlarına cevap aramak için araştırmacı tarafından “İnternet Kullanımı Değerlendirme Anketi” geliştirilmiştir. Bu amaçla öncelikle alanyazında gerçekleştirilmiş çalışmalardaki anketler incelenmiştir ve anket soruları oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından geliştirilen anket Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde görev yapan 5 konu alanı uzmanının görüşlerine sunulmuş ve anketin kapsam geçerliği çalışması gerçekleştirilmiştir. Anketin geçerlilik çalışmasından sonra pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Kabakçı'nın (2005) Altunışık ve diğerlerinden (2004) aktardığına göre pilot uygulama, anketin gerçek uygulama öncesinde ifade hatalarını, gereksiz ve birbiriyle örtüşen maddeleri, anketin tasarımının cevaplayıcılar üzerindeki etkisini belirlemek ve anketin ne kadar sürede doldurulduğunu saptamak için araştırma evreni dışında tutulan ve evreniyle benzer özelliklere sahip en az 10 kişiye uygulamasıdır. Bu nedenle pilot uygulama Kazan ilçesindeki Tahsin Şahinkaya İlköğretim Okulundaki 10 branş öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonucunda ortaya çıkan eksiklikler tamamlanarak gerekli düzenlemeler yapılmış ve ankete son hali verilmiştir. Ardından Kazan ve Polatlı ilçelerinde uygulamanın gerçekleştirilmesi için valilikten izin alınmıştır (Ek1). Daha sonra anket çoğaltılarak örneklem grubundaki öğretmenlere uygulanmıştır (Ek 2). Uygulama için dağıtılan 250 anketten % 76,4'lük geri dönüş oranıyla 191 anket geri dönmüştür.

3.4 Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Kazan ve Polatlı ilçelerindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı İlköğretim okullarında çalışan branş öğretmenlerinin İnternet kullanım düzeylerinin belirlendiği bu araştırmada geri dönen 191 anketten elde edilen veriler kodlanarak, SPSS 10.0 paket programına aktarılmıştır. Elde edilen veriler üzerinde frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Dördüncü Bölüm

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmada toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmelerine ve bunlara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Branş öğretmenlerinin İnternet Kullanımlarına İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

4.1.1. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanım Sıklıklarına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Branş öğretmenlerin İnternet kullanma sıklıklarını belirlemek amacıyla “İnternet ve uygulamalarını hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya verilen cevapların frekans ve yüzdeleri Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Branş Öğretmenlerin İnternet’i Kullanma Sıklıklarının Dağılımı

	f	%
Haftada Her Gün	34	17,8
Haftada 4-6 Gün	23	12,0
Haftada 2-3 Gün	34	17,8
Haftada 1 Gün ve Daha Az	44	23,0
Hiç Kullanmıyorum	56	29,3
TOPLAM	191	100,0

Bu soruya, % 29,3 oranında “Hiç Kullanmıyorum” ve % 17,8 oranında da “Her gün Kullanıyorum” cevabı verilmiştir. Ankete katılan 56 branş öğretmeni İnternet’i hiç kullanmadığını, 85’i de haftada 1 gün ya da daha fazla kullandığını belirtmiştir. Ancak ankete katılan branş öğretmenlerinden İnternet’i hiç kullanmadığını söyleyenlerin sayısının gerçekte daha az olduğu, bu soruyu cevaplayanlardan bazılarının az da olsa

İnternet kullanmalarına rağmen kullanmıyorum seçeneği işaretlediği düşünülmektedir. İnternet’i hiç kullanmıyorum seçeneğini işaretleyip, daha sonraki sorularda sadece İnternet kullanan öğretmenlerin işaretleyeceği seçenekleri de işaretlemiş olmalarından dolayı bu sonuca varılmıştır.

4.1.2. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımının Cinsiyetlere Göre Dağılımıyla Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Branş öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre İnternet kullanım dağılımları Tablo 6’da verilmiştir. Tablo 6’dan görüldüğü gibi 107 kadın branş öğretmeninden 77’si, 84 erkek branş öğretmeninden 58’i İnternet kullanmaktadır. Buna göre haftada 1 gün ve daha fazla İnternet’i kullanan kadın branş öğretmenleri % 71,96 oranında iken erkek branş öğretmenlerinin oranı % 69,04’tür. Bu sonuçlara göre İnternet’i daha çok kadın branş öğretmenlerinin kullandığı söylenebilir.

Tablo 6. Branş Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre İnternet Kullanım Durumları

	Haftada Her Gün		Haftada 4-6 Gün		Haftada 2-3 Gün		Haftada 1 Gün Ve Daha Az		Hiç Kullanmıyorum		TOPLAM
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Kadın	18	16,8	15	14	20	18,7	24	22,4	30	28	107
Erkek	16	19	8	9,5	14	16,6	20	23,8	26	30,9	84
TOPLAM	34	17,8	23	12	34	17,8	44	23	56	29,3	191

4.1.3. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımının Kıdemlere Göre Dağılımıyla Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar

Branş öğretmenlerinin “Mesleki kıdem” leri ile İnternet kullanımlarından elde edilen veriler Tablo 7’de yer almaktadır. 0-5 yıl arası görev yapan 80 branş öğretmeninden sadece 9 kişi “Hiç Kullanmıyorum” seçeneğini, 22 kişi “Haftada Hergün Kullanıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Haftada en az 1 gün ve daha fazla kullanan toplam 71 branş

öğretmeni bulunmaktadır. 21 yıl ve üzeri görev yapan 22 öğretmenden de 18 kişi “Hiç Kullanmıyorum” seçeneğini işaretleyerek İnternet’i en az kullanan grubu oluşturmuştur. Bu sonuçlara göre öğretmenliğe yeni başlayanların İnternet kullanımlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun bir nedeninin üniversitelerde bilgisayar derslerinin işlenmesi ve yeni öğretmenlerin değişen eğitim koşullarına daha iyi adapte olma isteğinde bulunmaları olduğu söylenebilir. Bu bulgu Becker’ın (1999), İnternet kullanımının yaşa göre sınıflandırıldığı araştırmasında 30 yaşın altındakilerin daha fazla İnternet kullandıkları, bunu 31-50 yaş ve 50 yaş üstünün takip ettiği bulgusuyla benzerlik göstermektedir.

Tablo 7. Branş Öğretmenlerinin Kıdemlerine Göre İnternet Kullanım Sıklıkları

	Haftada Her Gün		Haftada 4-6 Gün		Haftada 2-3 Gün		Haftada 1 Gün Ve Daha Az		Hiç Kullanmıyorum		TOPLAM
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
0-5 yıl	22	27,3	12	15	19	23,7	18	22,5	9	11,2	80
6-10 yıl	8	14,8	9	16,6	11	20,3	13	24	13	24	54
11-15 yıl	2	10,5	-	-	3	15,7	4	21	10	52,6	19
16-20 yıl	2	12,5	2	12,5	1	6,2	5	31,2	6	37,5	16
21 yıl ve üzeri	-	-	-	-	-	-	4	18,1	18	81,8	22
TOPLAM	34	17,8	23	12	34	17,8	44	23	56	23,3	191

4.1.4. Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımını Öğrenme Durumlarıyla Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar

İnternet kullandığını belirten 137 branş öğretmenine “İnternet kullanmayı nasıl öğrendiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu sorudan elde edilen veriler Tablo 8’de yer almaktadır. Buna göre 137 kişinin % 68,6’sı kendi kendine, % 11,7’si hizmet içi eğitimde, % 0,7’si de kitaptan İnternet kullanmayı öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bir başka deyişle İnternet kullanımının en fazla kendi kendine öğrenildiği, en azda kitaptan okuyarak öğrenildiği söylenebilir. Akkoyunlu’nun (2004) çalışmasında da öğretmenlerin İnternet kullanımını kendi kendilerine öğrendikleri, bunu öğrencilik yıllarında İnternet kullanımını öğrenmiş oldukları takip etmiştir. Ancak Ersoy’un (2002)

yapmış olduğu araştırmada kendileri ile görüşme yapılan öğretmenlerin tümü, İnternet kullanmayı hizmet içi eğitim kursunda öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 8. Branş ğretmenlerinin İnternet Kullanımlarının ğrenme Biçimlerine Göre Dağılımı

	f	%
Kendi kendime	94	68,6
Özel kursa giderek	2	1,5
Hizmetiçi eğitimde	16	11,7
Üniversiteden	15	10,9
Kitaptan	1	0,7
Diğer	9	6,6
TOPLAM	137	100,0

4.1.5. İnternet Kullanımının Branşlara Göre Dağılımı İle İlgili Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 9’da grldğ gibi bilgisayar ğretmenlerinin tamamı İnternet kullanmaktadır. İnternet’i haftada her gün toplam 20 İngilizce öğretmeninden 4’, 3 kişi ise hiç kullanmadığını belirtmiştir. Fen Bilgisi öğretmenlerinden 10 kişi, Matematik öğretmenlerinden de 8 kişi İnternet’i hiç kullanmadığını belirtmiştir. Buna göre en az Matematik ve Fen Bilgisi branşlarında İnternet kullanımının olduğu söylenbilir. Bu bulgu, Becker’ın (1999) araştırmasıyla benzerlik göstermektedir. Hack ve Simney’in (1997) alışmalarındaki bulgularla örtüşmemektedir. Becker (1999) araştırmasında İnternet kullanımının bütün branşlarda % 20’den fazla iken Matematik ğretmenlerinin % 10’nun derslerinde İnternet’ten faydalandığı sonucuna ulaşmıştır. Ancak gerçekleştirilen araştırmadan elde edilen bulgudan farklı olarak Hack ve Simney (1997) araştırmalarında fen ve matematik ğretmenlerinin diğer branşlara oranla daha fazla İnternet kullandıklarını saptamışlardır.

Tablo 9. Öğretmenlerin Branşlarına göre İnternet Kullanım Sıklıkları

	Haftada Her Gün		Haftada 4-6 Gün		Haftada 2-3 Gün		Haftada 1 Gün Ve Daha Az		Hiç Kullanmıyorum		TOPLAM
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Matematik	3	15	3	15	2	10	4	20	8	40	20
Fen Bilgisi	2	9	1	4,5	4	18,1	5	22,7	10	45,4	22
Bilgisayar	12	100	-	-	-	-	-	-	-	--	12
Din Kültürü	3	18,7	3	18,7	3	18,7	1	6,2	6	37,5	16
İş Eğitimi	2	16,6	1	8,3	1	8,3	5	41,6	3	25	12
Resim	-	-	1	11,1	5	55,5	1	11,1	2	22,2	9
Türkçe	1	5,2	2	10,5	2	10,5	7	36,8	7	36,8	19
İngilizce	4	20	1	5	6	30	6	30	3	15	20
Beden Eğitimi	-	-	3	30	4	40	2	20	1	10	10
Sosyal Bilgiler	3	17,6	4	23,5	3	17,6	4	23,5	3	17,6	17
Rehberlik	2	40	1	20	1	20	-	-	1	20	5
Diğer	2	6,9	3	10,3	3	10,3	9	31	12	41,3	29
TOPLAM	34	17,8	23	12	34	17,8	44	23	56	29,3	191

4.2. İnternet Kullanmayan Branş Öğretmenlerinin İnternet Hakkındaki Düşüncelerinden Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar

4.2.1. İnternet Kullanmayan Branş Öğretmenlerinin Gelecekte İnternet Kullanımını Öğrenme Durumlarından Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 10'a göre öğretmenler "İleride İnternet'i kullanmak isterim" sorusuna % 53,7 oranında "Tamamen Katılıyorum", % 40,8 oranında "Katılıyorum" cevabını vermiştir. Bu soruya olumsuz yanıt veren branş öğretmeni bulunmamaktadır. Buna göre, branş öğretmenlerinin ileride İnternet kullanmak istedikleri söylenebilir.

"İnternet'le ilgili bir kursa katılmak isterim" sorusunda öğretmenler %39,3 oranıyla "Tamamen Katılıyorum", % 39,3 oranıyla "Katılıyorum" seçeneğini işaretleyerek, İnternet'le ilgili bir kursa katılmak istediklerini belirtmişlerdir. Buna göre İnternet'i

kullanmayan branş öğretmenlerinin İnternet’i hem kullanmak, hem de bununla ilgili bir kursa katılmak istedikleri söylenebilir.

4.2.2. İnternet Kullanmayan Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanımının Eğitim-Öğretime Katkısına İlişkin Elde Edilen Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 10’a göre “İnternet’in eğitim ve öğretime katkısı olabilir“ sorusunda % 58,9 oranıyla “Tamamen Katılıyorum”, % 39,3 oranıyla “Katılıyorum” seçeneği işaretlenmiştir. Bu soruya olumlu cevap verenlerin oranının oldukça fazla olması öğretmenlerin İnternet kullanmasa da eğitimde faydalı olacağını düşündüklerini göstermektedir. Bunun yanısıra İnternet kullanımının branşlarında da yararlı olabileceği görüşündedirler.

Tablo 10. İnternet’i Kullanmayan Branş Öğretmenlerinin İnternet Hakkındaki Düşünceleri ile İlgili Dağılım

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
İleride İnternet’i kullanmak isterim	29	53,7	22	40,8	3	5,5	-	-	-	-
İnternet’le ilgili bir kursa katılmak isterim	22	39,3	22	39,3	6	10,7	4	7,1	2	3,6
İnternet’in eğitim ve öğretime katkısı olabilir	33	58,9	21	37,5	2	3,6	-	-	-	-
Branşımda eğitim ve öğretime katkısı olabilir	25	46,3	22	40,7	5	9,3	2	3,7	-	-

4.3. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Eğitimi Desteklemek Amacıyla İnternet Kullanımı İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Bilgisayar ve İnternet teknolojisindeki hızlı değişimden sonra Dünyada İnternet’in her sektörde kullanımının artması gibi eğitim alanında da İnternet kullanımını giderek artmıştır.

Buna paralel olarak bilgi de çok hızlı bir şekilde çoğalmakta ve bilgiye ulaşmak İnternet sayesinde daha da kolaylaşmaktadır. Bu hızlı gelişmeler eğitim ve eğitimi oluşturan unsurların da değişmesi gerektiğini göstermektedir. Eğitimde gelecek kuşaklara yol gösteren, örnek teşkil eden öğretmenlerdir.

Bu alt başlık altında ankette yer alan sorulara öğretmenlerin verdikleri cevaplara ilişkin bulgular aşağıda yer almaktadır.

4.3.1. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet’in Eğitsel Nitelikli Kullanılması İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

İnternet’i kullanan branş öğretmenlerinin İnternet’in eğitsel nitelikli kullanılması ile ilgili düşünce oranları Tablo 11’de yer almaktadır. “Öğrencilere verilen eğitim düzeyini yükseltir” ifadesinde “Tamamen Katılıyorum” seçeneği % 51,5 oranında, “Katılıyorum” seçeneği % 39,7 oranında işaretlenmiştir. Bu sonuca göre branş öğretmenlerin büyük çoğunluğunun, İnternet’in eğitsel nitelikli kullanımının öğrencilere verilen eğitim düzeyinin yükselteceği düşüncesinde oldukları söylenebilir.

“Öğrencilerin düşünce dünyasını zenginleştirir” düşüncesine, branş öğretmenlerinden % 43,3 oranı öğrencilerin düşünce dünyasını zenginleştireceğine tamamen katılmakta, % 44,8 oranıyla da katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu düşünceye katılmayan % 2,2 oranında öğretmen olmuştur. Bu bulguya göre branş öğretmenlerin büyük çoğunluğu İnternet’in eğitsel nitelikli kullanımının öğrencilerin düşünce dünyasını zenginleştireceğini düşünmektedirler.

“Öğretim ortamını zenginleştirir” ifadesinde branş öğretmenleri % 38,5 oranında “Kesinlikle Katılıyorum”, % 54,8 oranında “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemişlerdir. Branş öğretmenlerin büyük çoğunluğu İnternet’in eğitsel nitelikli kullanımının, öğretim ortamını zenginleştireceğini düşünmektedir.

İnternet'in eğitsel nitelikli kullanımında "Her ders için uygundur" ifadesine branş öğretmenleri, % 29,1 oranında "Tamamen Katılıyorum", % 42,5 oranında "Katılıyorum", % 21,6 oranında "Kararsızım", % 6,0 oranında "Katılmıyorum" seçeneği işaretlenmiştir. Buna göre genelde İnternet'in eğitsel nitelikli kullanımının her ders için uygun olacağı düşünülmekte olup, kararsız kalanlar ve bu görüşe katılmayanlar da bulunmaktadır. Bunun da teknik sorunlardan veya İnternetin bilinçsiz bir şekilde kullanımından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Bu sonuçlara göre öğretmenler, İnternet'in eğitsel olarak kullanımının öğrencilere verilen eğitim düzeyini yükselttiğine, öğrencilerin düşünce dünyasını zenginleştirdiğine, birçok eğitsel materyale ulaşılabilmesinin sağlandığı konusunda hem fikirdirler. Bunları öğretim ortamını zenginleştirmesi, ders öncesinde branşları ile ilgili güncel bilgileri takip edebilmeleri ve her ders için uygun olduğunun düşünülmesi takip etmektedir.

Tablo 11. İnternet'i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet'in Eğitsel Nitelikli Kullanılması İle İlgili Düşüncelerin Dağılımı

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrencilere verilen eğitim düzeyini yükseltir	70	51,5	54	39,7	12	8,8	-	-	-	-
Her ders için uygundur	39	29,1	57	42,5	29	21,6	8	6,0	1	0,7
Öğretim ortamını zenginleştirir	52	38,5	74	54,8	6	4,4	2	1,5	1	0,7
Birçok eğitsel materyale ulaşılmasını sağlar	55	41,0	66	49,3	12	9,0	1	0,7	-	-
Öğrencilerin düşünce dünyasını zenginleştirir	58	43,3	60	44,8	13	9,7	3	2,2	-	-
Ders öncesinde branşlarla ilgili güncel olayları internette takip edebilmemi sağlar	50	37,0	72	53,3	8	5,9	4	3,0	1	0,7

4.3.2. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet’te Bilgi Aramak İçin Arama Motorlarını Kullanım Sıklıklarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

İnternet ortamında her türlü bilgiye, arama motorları sayesinde daha hızlı ve kolay erişilebilmektedir. İnternet kullanan öğretmenleri % 42,4 oranında en çok arama motoru kullanmaktadır. Branş öğretmenlerinin arama motorlarını kullanım sıklığı Tablo 12’de yer almaktadır. Tablo 12’den de görüldüğü gibi % 55,9 oranında branş öğretmeni haftada birkaç kez arama motoru kullanmaktadır. Arama motorlarını hiç kullanmadığını belirten branş öğretmenleri ise % 2,2 oranıyla çok az bir kesimi oluşturmaktadır.

Tablo 12. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet’te Bilgi Aramak Amacı İle Arama Motorlarını Kullanma Sıklıklarının Dağılımı

	f	%
Hergün	18	13,2
Haftada Birkaç Kez	76	55,9
Ayda Birkaç Kez	25	18,4
Nadiren	14	10,3
Hiç Kullanmadım	3	2,2
TOPLAM	136	100,0

Tablo 13’de branş öğretmenlerinin bilgi ararken hangi kaynakları hangi sıklıkta kullandıklarını göstermektedir. “Arama Motorlarını Kullanabilirim” ifadesinde “Kesinlikle Evet” seçeneği % 63,6 oranında, “Evet” seçeneği de % 21,2 oranında işaretlenmiştir. Birlikte değerlendirildiğinde bu oranın % 84,8 olduğu görülmektedir. İnternet’i kullanan öğretmenlerden arama motorlarından yararlananlar çoğunluğu oluşturmaktadır.

4.3.3. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Branşları İle İlgili Konu Dizinlerinden Faydalanma Durumlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 13’e göre “Branşım ile ilgili konu dizinlerinden faydalanabiliyorum” ifadesinde % 47,3 oranında “Kesinlikle Evet” seçeneği işaretlenmiştir. Ancak % 26,4 oranındaki “Evet” seçeneği de dikkate alınır ise daha fazla branş öğretmenin kendi branşları ile ilgili konu dizinlerinden yararlandıkları söylenebilir. Ayrıca öğretmenlerin % 20,9’unun kısmen yararlandıkları, diğer öğretmenlerin de bu ifadeye olumsuz yanıt verdikleri görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin çoğunluğunun branşları ile ilgili konu dizinlerinden yararlandıkları ancak kısmen yararlananlar ve yararlanamayanlar dikkate alınır ise bu konuda öğretmenlerin bilinçlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

4.3.4. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Kütüphanelerden Yararlanma Durumlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 13’e göre “Kesinlikle Hayır” yanıtı en çok % 5,6 oranıyla “Kütüphanelerin sağladığı hizmetlerden yararlanabilirim” seçeneğinde işaretlenmiş olup, bu hizmeti %11,9 oranında “Hayır” seçeneği izlemiştir. Bu sonuç branş öğretmenlerinin kütüphane hizmetlerinden en az faydalandıklarını göstermektedir. Bunu elektronik kitap ve dergilerden yararlanma izlemiştir.

4.3.5. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Yıllık Ve Günlük Plan İncelemede İnternet’i Kullanımlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Tablo 13’e göre “Yıllık ve günlük plan örneklerini inceleyebilirim” ifadesinde % 43,9 oranında “Kesinlikle Evet”, % 37,1 oranında da “Evet” seçeneği branş öğretmenleri tarafından işaretlenmiştir. % 12,9 oranında yıllık ve günlük planları kısmen inceleyebilenler ve çok az da olsa bu hizmeti kullanmayanlar bulunmaktadır. Yıllık ve günlük planların İnternet’te sıkıştırılmış olarak bulunması, sıkıştırma programlarının

kullanılmasında öğretmenlerin yetersiz olması ya da bu programların kullanılmaması bu sonuca yol açmış olabilir.

Bunların dışında branş öğretmenleri % 34,6 oranıyla İnternet'ten branşları ile ilgili güncel bilgi ve haberlere ulaşabildiklerini, %31,8 oranıyla ulaşmayı amaçladıkları bilgileri İnternet'ten bulabildiklerini, % 23,8 oranıyla elektronik kitap ve dergilerden yararlanabildiklerini, % 22,7 oranıyla WWW'de elde edilen bilgilerin güvenilirliğini değerlendirebildiklerini, en son olarak ta %16,7 oranıyla kütüphanelerin sağladığı hizmetlerden yararlandıklarını belirtmişlerdir.

Ortaya çıkan bu sonuçlara göre öğretmenlerin İnternet'te bilgi kaynağı olarak en çok arama motorlarını kullandıkları, branşları ile ilgili konu dizinlerinden yararlandıkları, yıllık ve günlük plan örneklerini inceledikleri görülmüştür. En az kullanılan İnternet hizmetlerinin kütüphaneler, elektronik kitap ve dergiler olduğu görülmüştür. En az kullanılan hizmetler konusunda öğretmenlerin bilinçlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 13. İnternet Kullanan Branş Öğretmenlerinin Bilgi Ararken Kullandıkları Kaynakların Dağılımı

	Kesinlikle Evet		Evet		Kısmen		Hayır		Kesinlikle Hayır	
	f	%	F	%	f	%	F	%	f	%
Arama motorlarını kullanabilirim	84	63,6	28	21,2	15	11,4	4	3,0	1	0,8
Yıllık ve Günlük plan örneklerini inceleyebilirim	58	43,9	49	37,1	17	12,9	5	3,8	3	2,3
Branşım ile ilgili konu dizinlerinden faydalanabilirim	61	47,3	34	26,4	27	20,9	4	3,1	3	2,3
WWW de elde ettiğim bilgilerin güvenilirliğini değerlendirebilirim	29	22,7	57	44,5	28	21,9	12	9,4	2	1,6
Kütüphanelerin sağladığı hizmetlerden yararlanabilirim	21	16,7	41	32,5	42	33,3	15	11,9	7	5,6
Ulaşmayı amaçladığım bilgileri internetten bulabilirim	42	31,8	51	38,6	31	23,5	7	5,3	1	0,8
Elektronik kitap ve dergilerden yararlanabilirim	31	23,8	46	35,4	35	26,9	15	11,5	3	2,3
İnternette branşım ile ilgili güncel bilgiler ve haberlere ulaşabilirim	45	34,6	55	42,3	26	20,0	3	2,3	1	0,8

4.4. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin İnternet Hizmetlerinden Yararlanma Durumlarına İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

İnternet kullanan branş öğretmenlerinin İnternet hizmetlerinden ne sıklıkta yararlandıkları Tablo 14’te verilmiştir. İnternet uygulamalarını kullanan 135 kişiye, İnternet hizmetlerinden yararlanma sıklıklarını belirlemek amacı ile on soru sorulmuş ve alınan cevaplar doğrultusunda “Her Zaman” yanıtında en çok kullanılan İnternet hizmetinin arama motorları olduğu görülmüştür. Arama motorlarını % 42,4 oranında “Her Zaman”, % 22,7 oranında öğretmen ise “Sık Sık” yanıtını vermiştir. Bunu % 38,2 oranında “Her Zaman” yanıtıyla e-posta izlemektedir. Buna göre en çok kullanılan İnternet hizmetlerinin arama motorları ve e-posta olduğunu dolayısıyla öğretmenlerin İnternet’i haberleşme ve araştırma amaçlı kullandıklarını söylenebilir. Ortaya çıkan bu sonuç, Doğan (2004), Küçük (2002), Demir (2001) ve Becker’ın (1999) araştırma sonuçlarıyla paraleldir. Her üç araştırmada en çok kullanılan İnternet hizmetlerinin arama motoru ve e-posta olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu hizmetleri % 36,5 oranında eğitim içerikli siteler, % 34,8 oranında Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve diğer okulların web sayfaları, % 27,8 oranında WWW, % 20,3 oranında gazeteler, % 18,7 oranında çevrimiçi (online) kütüphaneler, % 14,2 oranında elektronik dergiler, % 10 oranında sohbet, en az da % 9,9 oranında tartışma listeleri takip etmektedir. En az kullanılan İnternet hizmetlerinden sohbet olduğu sonucu, Doğan (2004) tarafından yapılan araştırmada elde edilen sonuçla da paraleldir.

Eğitim içerikli sitelerin hizmetinden %38 oranında, Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer okulların sitelerinin hizmetlerinin %32,6 oranıyla sık sık kullanıldığı görülmektedir. Bunu %22,7 oranıyla arama motorları takip etmektedir. Buna göre öğretmenlerin sık sık eğitim içerikli sitelerden, Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve diğer okulların sitelerinden yararlandıkları söylenebilir.

Sonuç olarak İnternet’i kullanan öğretmenlerin arama motorlarından, e-posta hizmetlerinden, eğitim içerikli sitelerden, Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve diğer okulların sitelerinden yararlandıkları görülmektedir. En az kullanılan İnternet hizmetleri ise,

sohbet, çevrimiçi kütüphaneler, elektronik dergiler olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre İnternet kullanım oranlarının daha çok artırılması amacıyla öğretmenlerin hizmet içi eğitime, her öğretmenin İnternet'e kolaylıkla ulaşabilmesi için çalışmalara ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Tablo 14. Branş Öğretmenlerinin İnternet Hizmetlerinden Yararlanma Sıklıklarının Dağılımı

	Her Zaman		Sık Sık		Bazen		Nadiren		Hiç Bir Zaman	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Elektronik Posta	50	38,2	19	14,5	25	19,1	13	9,9	24	18,3
Tartışma Listeleri ve Haber Grupları	13	9,9	19	14,5	40	30,5	22	16,8	37	28,2
Elektronik Dergiler	18	14,2	22	17,3	29	22,8	20	15,7	38	29,9
WWW Kaynakları	35	27,8	25	19,8	39	31,0	18	14,3	9	7,1
Arama Motorları	56	42,4	30	22,7	28	21,2	8	6,1	10	7,6
Sohbet (Chat)	13	10,0	12	9,2	14	10,8	31	23,8	60	46,2
Milli Eğitim Bakanlığı sitesi ve Diğer Okulların Siteleri	47	34,8	44	32,6	27	20,0	12	8,9	5	3,7
Eğitim İçerikli Siteler	50	36,5	52	38,0	19	13,9	14	10,2	2	1,5
Gazeteler	27	20,3	31	23,3	32	24,1	30	22,6	13	9,8
Çevrimiçi (Online) Kütüphaneler	23	18,7	13	10,6	21	17,1	28	22,8	38	30,9

4.4.1. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin WWW Hakkındaki Düşüncelerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

İnternet kullanan branş öğretmenlerinin WWW hakkındaki düşünceleri ile ilgili oranlar Tablo 15’de yer almaktadır. Öğretmenler “WWW güncel bilgiye ulaşmamı sağlıyor” ifadesinde % 34,4 oranında “Her zaman”, % 48,4 oranında “Sık sık” seçeneğini işaretlemişler ve WWW’nin güncel bilgiye ulaşmayı sağladığını belirtmişlerdir.

Öğretmenler “WWW’de aradığım konularla ilgili bilgi bulabiliyorum” ifadesinde % 4,6 oranında “Her Zaman” seçeneğini, % 36,2 oranında da “Sık sık” seçeneğini işaretleyerek WWW’de aranılan konularla ilgili bilgi bulabildiklerini belirtmişlerdir.

% 25,4 oranıyla da aranılan konularla ilgili bazen bilgi bulabildiklerini, diğer öğretmenlerde genelde bilgiye ulaşamadıklarını belirtmişlerdir. Ortaya çıkan bu sonucun öğretmenlerin arama motorları kullanımı konusunda bilinçsiz olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

“Derslerimde İnternet’ten faydalanabiliyorum” ifadesine öğretmenler % 18,3 oranında “Her zaman”, % 19,8 oranında “Sık sık”, % 35,1 oranında “Bazen” seçeneklerini işaretlemişlerdir. Derslerinde İnternet’ten faydalanmadıkları belirtenlerin oranı ise %9,9’dur. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu eğitsel amaçlı İnternet kullanımının, öğrencilere verilen eğitim düzeyini yükselteceğini, öğretim ortamını zenginleştireceğini, öğrencilerin düşünce dünyasını zenginleştirebileceğini düşünmelerine rağmen, derslerinde İnternet’ten faydalanmalarının en az düzeyde olduğu görülmektedir. Bunun bir nedeninin okullarda alt yapının yetersiz oluşu ve kendi derslerinde İnternet’i nasıl kullanacaklarını bilmemeleri olduğu söylenebilir.

Tablo 15. İnternet Kullanan Branş Öğretmenlerinin WWW Hakkındaki Düşüncelerinin Dağılımı

	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiçbir zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
WWW’de aradığım konularla ilgili bilgi bulabiliyorum	45	34,6	47	36,2	33	25,4	3	2,3	2	1,5
WWW üzerinde bulduğum bilgi ihtiyaçlarımı karşılıyor	28	21,4	47	35,9	51	38,9	5	3,8	-	-
Elde ettiğim bilgiyi konuyla ilgili bulabiliyorum	25	19,2	59	45,4	38	29,2	8	6,2	-	-
WWW’deki bilgileri doğru buluyorum	24	18,5	65	50,0	35	26,9	6	4,6	-	-
WWW’deki bilgilerin güvenilir olduğunu düşünüyorum	23	17,7	60	46,2	36	27,7	11	8,5	-	-
WWW güncel bilgiye ulaşmamı sağlıyor	44	34,4	62	48,4	19	14,8	3	2,3	-	-
Sunulan bilginin anlaşılması kolay	34	26,4	52	40,3	38	29,5	5	3,9	-	-
İnternette aradığım bilgiye kolaylıkla ulaşabiliyorum	33	25,8	51	39,8	40	31,3	4	3,1	-	-
Bilgiyi sıkıştırılmış (Zip’li) durumda indirmek daha kullanışlı	38	29,7	38	29,7	28	21,9	19	14,8	5	3,9
Derslerimde İnternet’ten faydalaniyorum	24	18,3	26	19,8	46	35,1	22	16,8	13	9,9

4.4.2. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Web Uygulamalarını Kullanım Durumları İle İlgili Bulgular Ve Yorumlar

Branş öğretmenlerinin Web ve e-posta gibi hizmetleri kullanma durumları Tablo 16’da yer almaktadır. Tablo 16’a göre sırasıyla en çok yapılabilen uygulamaların başında %47,8 oranıyla e-postaya gelen postaları silme işlemi, % 45,5 oranıyla e-postaya gelen postalara cevap verebilmektir. Web sayfasının yazıcıdan çıktısını alabilme % 44,4 oranında üçüncü sırayı almaktadır. Bu sonuçlara göre, e-postaya gelen postaları silme ve cevap verme işleminin en rahat yapılabilen işlemler olduğu bunları web sayfasının çıktısını alma işleminin izlediği söylenebilir.

“E-posta ile gönderilen mesajlara dosya (yazı, resim vb.) ekleyebilirim” seçeneğinde öğretmenler % 21,1 oranıyla kendilerine hiç güvenmediklerini, % 33,8 oranıyla çok güvendiklerini belirtmişlerdir. Bunu da “E-posta ile gelen mesajı bir başkasına gönderebilirim” seçeneği % 18,8 oranıyla, “E-posta ile gelen e-postalardaki eklenmiş dosyaları açabilirim” seçeneği % 18,2 oranıyla izlemektedir. Buna göre, web ve e-posta hizmetlerinin kullanımında en çok e-posta ile ilgili işlemlerde öğretmenlerin özellikle e-postaya resim, dosya ekleme ve eklenerek gelmiş dosyaları açabilme, gelen mesajı bir başkasına gönderme konusunda yardıma ihtiyaç olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre arama motorlarından sonra en çok yararlanılan hizmet olan e-postanın öğretmenler tarafından bilinçsizce kullanıldığı söylenebilir.

Tablo 16. İnternet’i Kullanan Branş Öğretmenlerinin Web Uygulamalarını Kullanım Durumlarının Dağılımları

	Çok güveniyorum		Güveniyorum		Biraz güveniyorum		Hiç güvenmiyorum	
	f	%	f	%	F	%	f	%
Bir metni web sayfasından kopyalayıp, word’e aktarabilirim ve kaydedebilirim	56	41,8	43	32,1	25	18,7	10	7,5
Web sayfasının yazıcıyla çıktısını alabilirim	60	44,4	51	37,8	20	14,8	4	3,0
Web sayfasından sabitdiske materyal indirebilirim (Kaydedebilirim)	52	39,1	31	23,3	39	29,3	11	8,3
Haber gruplarına üye olabilirim	35	26,3	41	30,8	36	27,1	21	15,8
E-posta ile gelen mesajlara yanıt verebilirim (Reply)	61	45,5	30	22,4	20	14,9	23	17,2
E-posta ile gelen mesajları silebilirim (Delete)	64	47,8	34	25,4	17	12,7	19	14,2
E-posta ile gelen mesajı bir başkasına gönderebilirim (Forward)	55	41,4	32	24,1	21	15,8	25	18,8
E-posta ile gönderilen mesajlara dosya (yazı,resim vb.) ekleyebilirim	45	33,8	37	27,8	23	17,3	28	21,1
E-posta ile gelen e-postalardaki eklenmiş dosyaları açabilirim	53	40,2	35	26,5	20	15,2	24	18,2

Beşinci Bölüm

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Branş öğretmenlerinin İnternet’i kullanma durumlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmaya, 2004-2005 eğitim-öğretim yılı, Ankara ili Polatlı ve Kazan ilçelerindeki ilköğretim okullarında çalışan 191 branş öğretmeni katılmıştır. Araştırmaya katılan branş öğretmenleri, araştırmacı tarafından geliştirilen “İnternet Kullanımı Değerlendirme Anketi”ni cevaplamışlardır. Toplanan veriler üzerinde frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış ve elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır.

5.1. Sonuç

Araştırmadan elde edilen sonuçlar şunlardır:

- Öğretmenlerin, cinsiyet, kıdem, branşlarına bakılmaksızın İnternet’i kullanma oranları yüksektir.
- İnternet’i 191 kişiden 56 kişi hiç kullanmadığını belirtmiştir. İnternet’i kullanmayı bilenler % 68,6 oranında kendi kendine İnternet kullanımını öğrendiğini belirtmiştir.
- İnternet’i kullanan öğretmenlerin kıdemlerine göre 0-5 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin daha fazla İnternet kullandığı görülmüştür.
- İnternet’i her zaman kullanan öğretmenlerin ağırlıklı olarak arama motorları ve e-posta hizmetlerinden yararlandıkları görülmüştür.

- İnternet kullanmayan branş öğretmenlerinin % 70'i İnternet ile ilgili bir kursa katılmak istediklerini belirtmişlerdir.
- İnternet'in eğitim düzeyini artırdığı görüşüne öğretmenlerin % 80'i katılmaktadır.
- Sohbet, çevrimiçi kütüphaneler ve elektronik dergilerin en az yararlanılan İnternet hizmetleri olduğu görülmüştür.
- İnternet'i kullanan branş öğretmenlerinin derslerinde İnternet'ten faydalanmalarının en az düzeyde olduğu görülmüştür.

5.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. İlköğretim Okullarında çalışan branş öğretmenlerinin eğitimde İnternet'i etkili ve verimli kullanabilmeleri için İnternet'i ve uygulamaları tanıtıcı kurslar veya programlar düzenlenmelidir.
2. Her branşın kendi alanında İnternet'ten nasıl yararlanacağı konusunda bilgi, zümre toplantılarında ya da hizmet içi kurslarda verilmelidir.
3. Öğretmenlere yönelik hizmet içi kurslarda İnternet'i eğitim amaçlı nasıl kullanacakları örnek uygulamalar ile gösterilmelidir.
4. Okullarda öğretmenlerin yararlanabileceği İnternet odaları açılmalıdır.
5. Okulun Web sayfasında branş öğretmenlerinin kişisel web sayfaları oluşturulmalı, bu amaçla öğretmenlere eğitim verilmelidir.

6. Öğretmenlerin e-kütüphane kullanımlarının artırılması için çalışmalar yapılmalıdır.
7. İnternet'in araştırma amacıyla ve derslerde kullanımına ilişkin öğretim etkinlikleri düzenlenmeli, bu etkinliklerde bilgiye erişim kaynaklarının etkili kullanımı konusunda öğretmenler bilinçlendirilmelidir.
8. İnternet'in öğretmenler tarafından eğitim amaçlı kullanımına ilişkin görüşlerini daha ayrıntılı almak için nitel araştırmalar gerçekleştirilmelidir.
9. Benzer çalışmalar farklı örneklem grubu üzerinde gerçekleştirilmelidir.

EK-1

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Millî Eğitim Müdürlüğü

BÖLÜM : Kültür
SAYI : B.08.4.MEM.4.06.00.11.070/ 243
KONU : Araştırma İzni

25.01.2005

..... KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Betül SABANCI'nın "İnternet Kullanımının Değerlendirilmesi" konulu araştırmayı ilçenize bağlı ilköğretim okullarında yapabilmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Bakanlığımız; Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'nın 18/01/2005 tarih ve 301 sayılı yazısı ilişikte gönderilmiştir.

Bakanlık emri gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

Erol ORTAKAYA
Vali a.
Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

DAĞITIM

Gereği.

8 Merkez ilçe-Kazan-Polath İlçe Kay.

EKLER.

EKİ. 1-Bakanlık Emri.

Not: Anket Örnekleri İlgili,
Taraftından Okullara Ulaştırılacaktır.

V.H.K.İ :S.TENGİLİMOĞLU 24/1/2005

ŞEF. :H.MEYDAN 24/01/2005

ŞB.MD. :Ö.ALTINYÜZÜK 24/01/2005

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Kültür Bölüm
TEL: (0 312) 212 46 42 - 413 37 04 - 212 66 40/184

EK-2

İNTERNET KULLANIMI DEĞERLENDİRME ANKETİ

Sayın Öğretmen;

Bu anket ilköğretim branş öğretmenlerinin İnternet kullanım durumlarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma, bir yüksek lisans tez çalışmasıdır. Başka hiçbir amaç için kullanılmayacaktır. Sorulara vereceğiniz samimi yanıtlar çalışmaya ışık tutacaktır. İlginiz için teşekkür ederim.

Betül SABANCI
Anadolu Üni.Eğt.Bil.Enst.
Bilg. Ve Öğrt. Tekn. ABD
Yüksek lisans öğrencisi

A- Kişisel Bilgiler**1. Cinsiyetiniz**

Kadın Erkek

2. Mesleki Kıdeminiz:

0-5 Yıl 6-10 Yıl 11-15 yıl 16-20 Yıl 21 Yıl ve daha yukarısı

3. Öğrenim durumunuz:

İlk Öğretmen Okulu (Köy Enstitüleri vb.)
 Önlisans (iki yıllık eğitim enstitüsü veya eğitim yüksek okulu)
 Lisans (dört yıllık eğitim fakültesi ve dört yıllık yüksek okulu)
 Lisans üstü (Yüksek Lisans, Doktora)

4. Branşınız:

Matematik Türkçe
 Fen Bilgisi İngilizce
 Bilgisayar Beden Eğitimi
 Din Kültürü Sosyal Bilgiler
 İş Teknik Rehber
 Resim Diğer

5. İnternet ile ilgili ders (kurs vs.) aldınız mı?

Evet Hayır

6. E-posta adresiniz var mı?

Evet Hayır

7. İnternet uygulamalarını hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?

Haftada her gün
 Haftada 4-6 gün
 Haftada 2-3 gün
 Haftada 1 gün ve daha az
 Hiç kullanmıyorum

Eğer 7. soruda **“Hiç kullanmıyorum”** seçeneğini işaretlediyseniz lütfen sadece 8. soruyu cevaplayınız. Diğer soruları cevaplamanıza gerek yoktur. Eğer **“Hiç kullanmıyorum”** seçeneğini işaretlemediyseniz lütfen 9. sorudan devam ediniz.

8. Aşağıda bazı ifadeler bulunmaktadır. Size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
a) İnternet'i kullanmak için gerekli bilgiye sahip değilim					
b) İleride İnternet'i kullanmak isterim					
c) İnternet'le ilgili bir kursa katılmak isterim					
d) İnternet'in eğitim ve öğretime katkısı olabilir.					
e) Branşımında İnternet'in katkısı olabilir.					
f) İnternet dışında gereğinden fazla bilgi kaynağına sahibim					
g) İnternet kullanımı zaman kaybından başka bir şey değildir					

9. Ne kadar zamandır İnternet kullanıyorsunuz?

6 aydan az 6 ay ile 1 yıl arası 1 ile 2 yıl arası 2 ile 3 yıl arası 3 yıldan fazla

10. İnternet'i kullanmayı nasıl öğrendiniz?

- Kendi kendime (deneme yanılma yoluyla)
 Özel kursa giderek
 Hizmetiçi eğitimde
 Üniversitede aldığım derslerden
 Kitaptan çalışarak
 Diğer .....(Lütfen yazınız)

11. İnternet'in sağladığı olanaklardan hangi sıklıkta yararlanıyorsunuz?

Size en uygun olan seçeneği işaretlemeniz beklenmektedir.

	Her zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
a) Elektronik posta (e-mail)					
b) Tartışma listeleri ve Haber grupları					
c) Elektronik dergiler					
d) WWW kaynakları (sesler ve/veya hareketli görüntüler, metinler ve/veya resimler)					
e) Arama motorları					
f) Sohbet (Chat)					
g) Milli Eğitim Bakanlığı sitesi ve diğer okulların siteleri					
h) Eğitim içerikli siteler					
j) Gazeteler					
k) Çevrimiçi(Online) kütüphaneler					

Diğer: .....(Lütfen yazınız)

Eğitim Amaçlı İnternet kullanımı

İnternet'te bilgi arama ve elde edilen bilgileri değerlendirme ile ilgili bir araştırma kaynağı olarak WWW hakkındaki değerlendirmelerinizi içeren bölümdür.

12. İnternet'e sadece bilgi aramak amacıyla ne sıklıkta giriyorsunuz?

Hergün Haftada birkaç kez Ayda birkaç kez Nadiren Hiç kullanmadım

Eğer 12. soruda “Hiç Kullanmadım” seçeneğini işaretlediyseniz lütfen 15. sorudan cevaplamaya başlayınız.

13. Bu bölümde İnternet’te bilgi arama becerilerinizi, bilgi ararken hangi sıklıkta hangi kaynakları kullandığınızı ve bilgi arama davranışlarınızı belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

	Kesinlikle Evet	Evet	Kısmen	Hayır	Kesinlikle Hayır
a) Arama motorlarını kullanabilirim(yahoo,google,vb.)					
b) Yıllık ve günlük plan örneklerini inceleyebiliyorum					
c) Branşım ile ilgili konu dizinlerinden yararlanabiliyorum					
d) WWW’de elde ettiğim bilgilerin güvenilirliğini değerlendirebilirim					
e) Kütüphanelerin sağladığı bilgi hizmetlerinden yararlanabilirim					
f) Ulaşmayı amaçladığım bilgiyi İnternet’ten bulabilirim					
g) Elektronik kitap ve dergilerden yararlanabilirim					
h) İnternet’ten branşım ile ilgili güncel bilgiler ve haberlere ulaşabilirim.					

14. Bu bölümdeki sorular, araştırma da bir kaynak olarak WWW hakkındaki görüşlerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Size uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

	Her Zaman	Sık Sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman
a) WWW’de aradığınız konularla ilgili bilgi bulabiliyor musunuz?					
b) WWW üzerinde bulduğunuz bilginin içeriği ihtiyaçlarınızı karşılıyor mu?					
c) Elde ettiğiniz bilgiyi konuyla ilgili buluyor musunuz?					
d) WWW’deki bilgileri doğru buluyor musunuz?					
e) WWW’deki bilgilerin güvenilir olduğunu düşünüyor musunuz?					
f) WWW güncel bilgiye ulaşmanızı sağlıyor mu?					
g) Sunulan bilginin anlaşılması kolay mı?					
h) İnternet’te aradığınız bilgiye kolaylıkla ulaşabiliyor musunuz?					
j) Bilgiyi sıkıştırılmış (Zip’li) durumundan indirmek kullanışlı mı?					
k) Derslerinizde İnternet’ten faydalanıyor musunuz?					

İnternet Kullanımı (İnternet Yeterlilikleri)

Bu bölümde İnternet kullanımı ile ilgili algılanan öz yeterliliklerinizle ilgili sorular bulunmaktadır. Lütfen size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

Genel Kullanım ile İlgili Sorular	Çok Güveniyorum	Güveniyorum	Biraz Güveniyorum	Hiç Güvenmiyorum
15. Web adresini yazarak bir Web sitesine ulaşabilirim				
16. Bir Web sitesinden metin okuyabilirim				
17. Bir metni web sayfasından kopyalayıp, Word'e aktarabilirim ve kaydedebilirim.				
18. Web sayfasının yazıcıyla çıktısını alabilirim				
19. İndirilen herhangi bir dökümanı diskete kaydedebilirim.				
20. Web sayfasından sabitdiske materyal indirebilirim (kaydedebilirim)				
21. Haber gruplarına üye olabilirim.				
22. Aradığım bilgiye arama motorlarını kullanarak erişebilirim.				
23. E-Posta ile gelen mesajlara yanıt verebilirim (Reply).				
24. E-Posta ile gelen mesajları silebilirim(Delete).				
25. E-Posta ile gelen mesajı bir başkasına gönderebilirim (Forward).				
26. E-Posta ile gönderilen mesajlara dosya(yazı,resim vb.) ekleyebilirim				
27. E-Posta ile gelen e-postalardaki eklenmiş dosyaları açabilirim.				

28. İnternet kullanırken en sık karşılaştığınız problem nedir?

- Teknik sorunlar
 Web sitesinden (sunucudan) kaynaklanan sorunlar
 Diğer: .....

Düşünceleriniz

Bu bölümde İnternet'in eğitsel nitelikli kullanımına ilişkin ifadelerden katılma durumunuza göre size en uygun seçeneği işaretleyiniz.

İnternet'in Eğitsel Nitelikli Kullanılması	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
a) öğrencilere verilen eğitim düzeyini yükseltir.					
b) her ders için uygundur.					
c) ile öğretim ortamı zenginleşir.					
d) birçok eğitsel materyale ulaşılmasını sağlar.					
e) öğrencilerin düşünce dünyasını zenginleştirir					
f) ders öncesinde branşıyla ilgili güncel olaylar İnternet'ten takip edilebilmesini sağlar.					

Katkılarınız için teşekkür ederim.

KAYNAKÇA

Akın, Cahit. **Her Yönüyle İnternet**. İstanbul: Melisa Matbaacılık, 1996.

Akkoyunlu, Buket. “İnternet’in Öğretim Sürecinde Kullanımı”, **BTIE’99 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi Bildiriler Kitabı**, Ankara, 1999.

_____. **Eğitimde İnternet Kullanımı**. İstanbul: Ceren Yayınları, 2002.

_____. **Öğretmenlerin İnternet Kullanma Durumları Üzerine Bir Çalışma**.
<http://www.qafqaz.edu.az/journal/ogretmenlerininternetKullanimlarininuzerine.pdf>,
 Erişim Tarihi: 01 Temmuz 2004.

Akpınar, Yavuz. **Bilgisayar Destekli Öğretim Ve Uygulamalar**. Ankara: Anı Yayıncılık, 1999.

Aktürk, Nizami. **Milli Eğitim Bakanlığı ve Bilişim Teknolojisi**. Ankara İL M.E.M. Yayın Organı, 7: 41, Kasım-Aralık 2004.

Altan, Naci. **Bilgisayar Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü**. İstanbul: Sistem Yayınevi, 2000.

Altıkardeş, Aysun, Çamurcu, Hayriye ve Yılmaz. “Web Tabanlı Eğitimde Planlama ve Organizasyon”, **Sakarya Eğitim Fakültesi Dergisi Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuarı Bildirileri (28-29-30 Kasım 2001)** 3, 2001.

Altun, Taner. “Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Girmesiyle Türkiye’de Öğretmenlerin Öğretimdeki Değişimlerini Etkileyen Faktörler.” Yayınlanmamış Doktora Tezi. Nottingham Üniversitesi, 2003.

Altun, Sadegül ve Arif Altun. **Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet.**

<http://www27.brinkster.com/nisacomtr/eduInt.asp?lang=tr>, Erişim Tarihi:

12 Kasım 2004.

“Altunışık, Remzi, Recai Coşkun, Serkan Bayraktaroğlu ve Engin Yıldırım. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı. 3. Basım. Sakarya: Sakarya Kitabevi,2004” (Kabakçı (2005) s:50’deki alıntı)

Arama Motoru Nedir?,

<http://www.elmahost.net/bilgibankasi/index.php?showtopic=22>, Erişim Tarihi:

12 Ekim 2005.

Aşkar, Petek, Arif Altun, Sinan Oklun ve Sadegül Altun. “İlköğretim Online: İlköğretim Alanında İlk Elektronik Dergi Çalışması”, **Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. 3, Ekim-Kasım-Aralık 2001

Aytaç, Tufan. “Eğitim Portalı”, **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**, 4: 48, Şubat 2004.

Bakay, Mehmet Emin. “İzmir’de Lise Öğrencilerinin İnternet Kullanma Koşulları Ve Yeterlilik Düzeyleri.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2001.

Bakioğlu, Ayşen ve Tarık Şentuna. “İnternet İle Eğitimde Öğretmen ve Okul Yöneticilerinin Görevleri”, **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi** 9, 2001.

Balaban, M.Erdal. **Dünyada İnternet Kullanımına Genel Bakış Ve A.B.D. İnternet Kullanımını Nasıl Yaygınlaştırıyor?.**

<http://www.isletme.istanbul.edu.tr/ogrelem/balaban/DunyadaİnternetKullanimibilisim02.doc>,

Erişim Tarihi: 01 Haziran 2005.

- Becker, Henry Jay (1999). “**İnternet Use by Teachers**”,
<http://www.crito.uci.edu/TLC/findings/Internet-Use/startpage.htm>,
 Erişim Tarihi: 01 Haziran 2005.
- Bigelow, J. D.. “The Web as an Organizational Behavioral Learning Medium”, **Journal of Management Education**, Dec.1999.
- Çağıltay, Kürşat. **İnternet**. Ankara: Metu Press, Nisan 1995.
- Demir, Servet. “Öğretim Elemanları Ve Öğrencilerin İnternet’in Öğretim Amaçlı Kullanımına İlişkin Görüş Ve Tutumlarının İncelenmesi.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2001.
- Dinler, Zeynel. **Bilimsel Araştırma ve İnternet’e Bağlı Bilgi Merkezleri**. [y.y.]: Ekin Kitap Yayınevi, 2000.
- Doğan, Zekiye. “Üniversite Öğretim Elemanlarının Eğitimde İnternet Kullanma Durumları.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2004.
- Eğitim Kurumları Öğretmen Ve Yöneticilerine Yüksek Öğretim Kurumlarınca Yaptırılacak Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği**.
<http://www.hukuki.net/kanun/859706.35.text.asp>, Erişim Tarihi: 24 Kasım 2005.
- Erdoğan, Sadık. “Bilişim Toplumundan Ne Bekliyoruz, Bu Yönde Ne Yapıyoruz?”, **Bilişim Toplumuna Giderken... Psikoloji, Sosyoloji, Hukuk’ta Etkiler Sempozyumu**. Ankara: Türkiye Bilişim Derneği Yayınları:14, 2001.
- Ersoy, Ali. “İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin İnternet Kullanma Durumları.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2002.

Gates, Bill. **Önümüzdeki Yol**. Çevirenler: Esra Davutoğlu, Alper Erdal. Ankara: Arkadaş Yayınevi, 1999.

Gölcü, Özlem ve Fatma Özten. “Öğretmenlik Geleceğini Arıyor”, **Eğitimbilim Dergisi** 6:66, Mart 2004.

Hack, Lisa ve Sue Simey. “A Survey of İnternet Use by Teachers in Three Urban Connecticut Schools”, **School Library Media Quarterly** 25:3, 1997.

Hepkul, Ayşe. “**İnternet’in Kullanımı**”. Temel Bilgi Teknolojileri. Editör: Ali Ekrem Özkul. 2. Baskı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1418, 2003.

Hoşcan, Yaşar. **Bilgisayar 1**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2004.

Horzum, Mehmet Barış, Erkan Yaman ve Havva Yaman. Okul Yöneticilerinin Öğretmenleri Bilgisayar ve İnternet Kullanmaya Yönlendirme Düzeyleri: Sakarya İli Örneği. **Eğitim Bilimleri Dergisi** 3:6, Aralık 2004.

İnternet Nedir? Türkiye’de İnternet.

<http://web.inet-tr.org.tr/turkce/css/latin1/bolum2.html>, Erişim Tarihi: 12 Haziran 2005.

İpicioğlu, Mehmet. **Tarih Araştırmalarında Bilgisayar**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 1998.

Kabakçı, Işıl. . “Araştırma Görevlilerinin Mesleki Gelişimine Yönelik Bakış Açıları: Eğitim Fakültesi Örneği.” Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2005.

Karagülle, İhsan ve Zeydin Pala. **Yeni Başlayanlar İçin Bilgisayar 2000**. 5.Baskı. İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2001.

Karchmer, R.A..”Understanding teachers’ perspectives of Internet use in the classroom: Implications for teacher education and staff development.”, **Reading&Writing Quarterly** 16:1, Jan-Mar 2000.

Kale, Nesrin. **Türkiye’de Eğitim Yönetimi**. İstanbul: Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayınları, 1998.

Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2002.

Keskinkılıç, Feridun. “Milli Eğitim Bakanlığı İnternete Erişim Projesi”, **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi** 4: 48, Şubat 2004.

Kılıç G., ve H. Karaaslan. **Okullarda İnternet Kullanımı: Avantajları, Dezavantajları ve Alınması Gereken Tedbirler**.

<http://inettr.metu.edu.tr/bildiriler/okullar.htm> , Erişim Tarihi: 21 Temmuz 2004.

Kristula, D. (2002). **What’s Internet**. <http://library.thinkquest.org/10846/İnternet.htm>, Erişim Tarihi: 01 Ekim 2005.

Kurbanoglu, Serap ve Buket Akkoyunlu. “Bilgi Okuryazarlığı”, **Türkiye Bilişim Derneği Dergisi** 83: 2002,

http://www.tbd.org.tr/index.php?module=bilisim&page=show_content&content_id=479,

Erişim Tarihi: 06 Ağustos 2005.

Küçük, Mestan. “Öğretim Elemanlarının İnternet’i Araştırma Amacıyla Kullanımına Durumları.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2002.

MacDougall,B. **Faculty İnternet Survey**. <http://www.unix.oit.umass.edu> , Erişim Tarihi: 01 Haziran 2005.

Mambretti, Catherine. **Internet Techonology For Schools**. North Carolina: McFarland Company Inc. Publisher, 1999.

Milli Eğitim Bakanlığı. **2004 Yılı Mali Yılı Bütçe Tasarısına İlişkin Rapor**. APKK Başkanlığı, Ankara: MEB Basımevi, 2003.

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, **Kurumların İnternet Erişimi**. <http://www.meb.gov.tr/ADSL>, Erişim Tarihi: 06 Haziran 2005.

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Öğretmen Olarak Atanacakların Atamalarına Esas Olan Alanlar İle Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programları Ve Aylık Karşılığı Okutacakları Derslere İlişkin Esaslar. <http://www.ttkb.meb.gov.tr/index1024.htm>, Erişim Tarihi: 05 Kasım 2005.

Nakilcioğlu, İsmail Hakkı. “Ağ ve İnternet Tabanlı Eğitimde Bilgi Güvenliği,” BITE 2002: Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı ve Sergisi Bildiriler Kitabı. Ankara: ODTÜ, 2002.

Odabaşı, Ferhan. “Bilgisayar Ağları”, **Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler**. 1.Baskı. Editör: Bekir Özer, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No:564, 1998.

Özden, Yüksel. **Eğitimde Yeni Değerler**. 2.baskı. Ankara: PegemA Yayınları, 1999.

Özmen, Ahmet. **Uygulamalı Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2000

Öztürk, M.. “Teaching, Learning And The Internet İn Geography; An Investigation Into Possibilities And Practice.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nottingham Üniversitesi, 2000.

Öztürk, Serap. **Arama Motorları.**

http://www.egitim.com/genel/0007/d_0007.internet.aramamotorlari.p01.asp?BI
D=05, Erişim Tarihi: 03 Ocak 2004 .

Riel, Margaret ve Hank Becker. **The Beliefs, Practises, And Computer Use Of**

Teacher Leaders. <http://www.crito.uci.edu/tlc/findings/aera/>, 2000, Erişim Tarihi: 10 Temmuz 2005.

Sarı, Fulya. **Eğitim Ortamlarında İnternet'ten Nasıl Yararlanılır.**

<http://www.bilkom.com.tr/>, Erişim Tarihi: 12 Kasım 2004.

Sağiroğlu, Şeref. **Herkes İçin Etkili Bilişim.** [y.y.]: Ufuk Yayınları, 2001.

Şimşek, Nazmi. **Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Derste Eğitim Teknolojileri**

Kullanımı. 2. baskı. Ankara: Nobel Yayınları, 2002.

Taştan, Galip. **İnternet.** İstanbul:Beta Yayınları, 1998.

Teknoloji Destekli Eğitim. <http://www.meb.gov.tr/Stats/ist2001/Bolum4s5.htm> ,

Erişim Tarihi: 11 Haziran 2005.

Türkiye Bilişim Şurası (Ankara: 10-12 Mayıs 2002). www.bilisimsurasi.org.tr,

Erişim Tarihi: 01 Haziran 2005.

Tuna, Muammer ve Uğur Özsoy. "İnternet ve Üniversiteler," **Bilişim Toplumuna**

Giderken... Psikoloji, Sosyoloji, Hukuk'ta Etkiler Sempozyumu. Ankara: Türkiye Bilişim Derneği Yayınları:14, 2001.

Uludoğan, Mustafa. **Eğitimde Bilgisayar Okur Yazarlığı Bilgisayara Giriş Ders**

Kitabı. İstanbul: Atlas Yayın Dağıtım, 2002.

Uysal, Mithat ve Murat Tunç. **Kullanım Tekniği ve İş Dünyasında İnternet**.
İstanbul: Beta Yayın Dağıtım, 1996.

Veyisoğlu, A.Refik ve Taner Yılmaz. **Bilgisayar 1**. Ankara: Gün Yayıncılık, 2004.

Yalın, Halil İbrahim. **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**. 2. Baskı.
Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2000.

Yılmaz, Bülent. "Eğitimde Nitelik Sorunu ve İnternet", **Türk Kütüphaneciliği**, 14:1,
2000.